

Obranné prostředky vhodné pro každodenní nošení

Petr Mahdal

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
Ústav bezpečnostního inženýrství

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Petr Mahdal
Osobní číslo: A19232
Studijní program: B3902 Inženýrská informatika
Studijní obor: Bezpečnostní technologie, systémy a management
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Obranné prostředky vhodné pro každodenní nošení.
Téma práce anglicky: Protective equipment suitable for everyday carry.

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte literární rešerši se zaměřením na obranné prostředky pro každodenní nošení.
2. Charakterizujte soudobé obranné prostředky vhodné pro každodenní nošení v zájmovém prostředí.
3. Základním způsobem porovnejte rozšířené obranné prostředky z hlediska uživatelského komfortu jejich nošení.
4. Analyzujte vybrané druhy obranných prostředků s důrazem na praktičnost a uživatelský komfort při jejich každodenním nošení.
5. Navrhněte a zdůvodněte vhodné obranné prostředky pro každodenní nošení ve vybraném prostředí, včetně komerční bezpečnosti.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. LAPKOVÁ, Dora a Zdeněk MALÁNÍK. Rozdělení zbraní a osobních prostředků. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II.: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti*. 1. Doc. Ing. Luděk Lukáš, CSc. Zlín: Radim Bačuvčík – VerBuM, 2012, 142 – 155. ISBN 978-80-87500-19-4. Dostupné také z: www.verbum.name.
2. WILLIAMS, Ronald. *Everyday Carry (EDC): Items For Survival*. New York, USA: Independently published (October 17, 2017), 2017, 30 s. ISBN 978-1549990083. 154999008X. Amazon.com.
3. EDC – Everyday Carry: Z čeho se vlastně skládá? www.armed.cz [online]. Praha: Armed, 2017, 15. 12. 2016 [cit. 2021-10-20]. Dostupné z: <https://www.armed.cz/clanky/edc-everyday-carry/>
4. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II.: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti*. 1. Doc. Ing. Luděk Lukáš, CSc. Zlín: Radim Bačuvčík – VerBuM, 2012, 387 s. ISBN 978-80-87500-19-4. Dostupné také z: www.verbum.name. 90 % podíl.
5. GERHÁT, Ivan. *Příprava občanů k obraně státu: Příručka pro učitele základních a středních škol*. Druhé. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, Sekce obranné politiky a strategie, 2018, 115 s. ISBN 978-80-7278-728-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Zdeněk Maláník, Ph.D.**
Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce: **13. prosince 2022**

Termín odevzdání bakalářské práce: **5. června 2023**

doc. Ing. Jiří Vojtěšek, Ph.D. v.r.
děkan

Ing. Jan Valouch, Ph.D. v.r.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 13. prosince 2022

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne

Petr Mahdal v.r.
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zaměřuje na analýzu vhodných obranných prostředků pro každodenní nošení a jejich zasazení do vybraného prostředí. Teoretická část je tvořena legislativou a základní terminologií. Dále se zde rozebírají jednotlivé kategorie obranných prostředků a problematika spojená s jejich držením a použitím. Praktická část zhodnocuje jednotlivé prostředky z různých vybraných hledisek, zobrazuje možnosti jejich nošení a předvádí návrh vhodných prostředků pro zvolené modelové situace včetně komerční bezpečnosti.

Klíčová slova: obranný prostředek, každodenní nošení, sebeobrana, obranné spreje, průmysl komerční bezpečnosti

ABSTRACT

The bachelor's thesis focuses on the analysis of suitable means of defense for everyday wear and their placement in the selected environment. The theoretical part consists of legislation and basic terminology. Further, the individual categories of defense means and issues related to their possession and use are discussed here. The practical part evaluates individual means from various selected points of view, shows the possibilities of wearing them and demonstrates the design of suitable means for selected model situations, including commercial safety.

Keywords: defence equipment, every-day carry, self-defence, defensive sprays, commercial security industry

Rád bych zde poděkoval mému vedoucímu práce panu Ing. Zdeňku Maláníkovi, Ph.D. za cenné rady, vedení a vstřícnost při zhotovování bakalářské práce.

V neposlední řadě bych chtěl také poděkovat svým přátelům, kteří mi pomohli s rozšířením dotazníků veřejnosti, ale také rodině a přítelkyni za podporu a trpělivost při studiu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 LEGISLATIVA A TERMINOLOGIE	11
1.1 LEGISLATIVA SPOJENÁ S POUŽITÍM OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ	11
1.1.1 Nutná obrana	11
1.1.2 Krajní nouze	13
1.1.3 Zadržení osoby podezřelé	14
1.1.4 Svépomoc	15
1.1.5 Zbraně kategorie C-1	15
1.2 TERMINOLOGIE SPOJENÁ S OBRANNÝMI PROSTŘEDKY	17
2 OBRANNÉ PROSTŘEDKY A JEJICH PROBLEMATIKA	18
2.1 ROZDĚLENÍ OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ	18
2.1.1 Chemické obranné prostředky	19
2.1.2 Úderné obranné prostředky	20
2.1.3 Elektrické obranné prostředky	22
2.1.4 Expanzní zbraně	23
2.1.5 Poutací prostředky	23
2.1.6 Akustické prostředky	24
2.1.7 Světelné prostředky	24
2.2 PROBLEMATIKA SPOJENÁ S POUŽÍVÁNÍM OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ	25
II PRAKTICKÁ ČÁST	29
3 VYHODNOCENÍ OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ	30
3.1 NEJVÍCE ROZŠÍŘENÉ TYPY OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ	30
3.1.1 Obranné spreje	31
3.1.2 Teleskopické obušky	32
3.1.3 Taktická pera	34
3.1.5 Plynové pistole (plynovky)	36
3.1.6 Paralyzéry	37
3.1.7 Osobní alarmy	37
3.1.8 Taktické svítilny	38
3.2 UŽIVATELSKÝ KOMFORT	39
3.3 POZNATKY VZNIKLÉ PŘI ANALÝZE OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ	41
4 MOŽNOSTI A VIZUALIZACE NOŠENÍ OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ	44
4.1 MOŽNOSTI NOŠENÍ ZÁVISLÉ NA TYPU OBLEČENÍ	44
4.1.1 Teplejší období	45
4.1.2 Chladnější období	46
5 MODELOVÉ SITUACE V KONKRÉTNÍM PROSTŘEDÍ A PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI	47
5.1 MODELOVÉ SITUACE V KONKRÉTNÍM PROSTŘEDÍ	47

5.1.1	Venkovní prostředí.....	48
5.1.2	Vnitřní Prostředí.....	50
5.2	OBRANNÉ PROSTŘEDKY U PROFESÍ V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI.....	52
ZÁVĚR		56
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....		58
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK		61
SEZNAM OBRÁZKŮ		62
SEZNAM TABULEK.....		63
SEZNAM PŘÍLOH.....		64

ÚVOD

Obranné prostředky vhodné pro každodenní nošení aneb pojem tak různorodý, že se často stává terčem mnoha vášnivých debat, kdy si každá strana snaží svého kandidáta a prokázat, že právě ten jejich je ze všech nejlepší. Důvodem výběru práce s tímto tématem tak pro mě byly negativní osobní zkušenosti, ale množství často protichůdných informací, které ve většině vycházejí od lidí, kteří s těmito prostředky mají minimum zkušeností. Dále pak absence literatury, která by je zhodnotila nejenom podle funkce ale také vlastností, míst, kde je lze nosit, jejich negativ, rezerv a nutností pro jejich kombinace s jinými.

Prioritou práce je tedy poskytnutí odborných informací širokému spektru lidí, kteří se problematikou zajímají nebo chtějí zabývat, případně odborné veřejnosti jako jsou soukromé bezpečnostní služby. Podstatou je, aby se lidé vyvarovali omylům a falešným informacím při výběru a nošení obranných prostředků, které jsou často veřejnosti prezentovány. Práce se poté může dobře uplatnit v zájmové skupině civilních lidí nebo komerční bezpečnosti.

Hlavním cílem bakalářské práce je navrhnout možnosti nošení obranných prostředků ve vybraných každodenních situacích a prostředí, včetně komerční bezpečnosti. Dílčím cílem je poté informovat o běžně dostupných obranných prostředcích, dále provést jejich analýzu a zhodnotit je dle vybraných hledisek a v neposlední řadě také rozebrat aktuální zákonné normy spojené s použitím obranných prostředků.

Práce se tak skládá z teoretické a praktické části, kde v teoretické části bude čtenář seznámen s okolnostmi a právními normami, kterými se bude muset při jejich používání řídit. Následně základním popisem a funkcí obranných prostředků a problematikou s nimi spojenou. Praktická část se bude poté zaměřovat na vyhodnocení nejčastějších obranných prostředků, které budou zvoleny veřejností ve vytvořeném dotazníku a na možnosti jejich nošení v závislosti na zvoleném typu oblečení nebo venkovní teplotě. Samostatnou kapitolou poté bude navržení obranných prostředků do jednotlivých situací závislých na určitých okolnostech jak v civilním sektoru, tak u profesí komerční bezpečnosti. Pro společnosti působící v komerční bezpečnosti bude vytvořen separátní dotazník, který objasní důležité informace ohledně obranných prostředků a jejich nošení při výkonu zaměstnání.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 LEGISLATIVA A TERMINOLOGIE

V první kapitole této práce je rozebírána legislativa a terminologie, se kterou se budeme setkávat, pokud se rozhodneme pořídit si obranný prostředek, který bude sloužit pro každodenní nošení. Ještě předtím je ale nutné seznámit se s pojmy a platnými zákony, ve kterých se budeme pohybovat, jelikož sami sobě nechceme způsobit komplikace se zákonem v případě jejich chybné adaptace.

1.1 Legislativa spojená s použitím obranných prostředků

Jelikož se práce zaměřuje na téma obranných prostředků vhodných pro každodenní nošení, je tak nutné objasnit alespoň některé z okolností vylučující protiprávnost činu, pokud by došlo k našemu napadení a my se tak museli bránit. Jejich správnou adaptací totiž docílíme naplnění jejich podstat a vyvarujeme se chybám, které mohou mít za následek problémy se zákonem u nás samotných.

Pokud by z naší strany došlo k použití obranných prostředků, bude nás primárně paragraf 28 a 29 Trestního zákoníku a pakliže si plánujeme obstarat a následně držet nebo nosit zbraň kategorie C-1 tak také část Zákona o střelných zbraních a střelivu.

V případě překročení těchto institutů disponuje trestní zákoník paragrafem 41, který se zabývá polehčujícími okolnostmi. Na ten se můžeme odvolávat v případě, pokud spácháme trestný čin při odvrácení útoku nebo nebezpečí, ale nesplníme všechny podmínky potřebné pro aplikaci nutné obrany nebo krajní nouze.[1]

1.1.1 Nutná obrana

Nutná obrana je definována §29 zákona č.40/2009 Sb. trestního zákoníku ve znění:

„(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“[2]

Mezi časté obavy ohledně nutné obrany se řadí následné dopady spojené s obranou sebe nebo jiného člověka. Dodnes ve většině společnosti převládá názor, že jakýkoliv sofistikovanější způsob obrany nebo snad zásah do situace, kdy útočník ohrožuje jiného člověka, způsobí dotyčnému pouze problémy se zákonem. Řada lidí se poté bojí pořizovat

obraně prostředky nebo například pomoci napadenému, aby nějakým způsobem neublížili útočníkovi a oni sami z toho následně neměli problémy.

K tomu ale není důvod, jelikož při nutné obraně je většinou nutností, aby byla intenzivnější nežli útok. Pokud by tomu tak nebylo, riskujeme pokračování útoku. Zde je však nutné dávat si pozor na přiměřenost obrany tak, aby nebyla zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku. Dále je také nutné zmínit, že skutkovou podstatu nutné obrany nelze aplikovat na útok, který dotyčný sám vyprovokoval, nebo na útok, který již definitivně skončil a útočník nás neohrožuje nebo například utíká. V takovém případě už by se nejednalo o nutnou obranu sebe samého nebo jiných lidí ale o útok vedený námi samotnými.

Mezi hlavní a podstatné okolnosti také patří, že obránce v době hrozícího nebo probíhajícího útoku není povinen zkoumat, zdali je možné ho odvrátit jinak než fyzickým zákrokem, jelikož veškerá rizika pro svůj život, zdraví nebo majetek při nutné obraně nese podle zákona útočník, jakožto osoba, která právo porušuje. Obránce je podle zákona oprávněn nejen k sebeobraně, ale také k obraně jiného člověka ve stejném rozsahu. Není však povinen bránit napadeného, pokud by se vystavil stejnému nebo většímu nebezpečí, než hrozí napadenému. Je však vzhledem k těmto okolnostem povinen učinit jiná vhodná opatření jakožto například zavolat policii.[3]

Pojmy spojené s nutnou obranou:

- **Čin jinak trestný** – Při nutné obraně tak můžeme klasifikovat skutky, které předpokládají vznik poruchy na zdraví a životě. To, co by bylo jinak klasifikováno například jako zabití nebo ublížení na zdraví je v případě nutné obrany povolené jednání.
- **Přímo hrozící** – Není potřeba vyčkávat až útok začne. Pokud je zcela zřejmé, že nám hrozí nebezpečí a v bezprostřední době útok započne, může dotyčný začít s obranou ještě před samotným útokem.
- **Trvající útok** – Zde je nutné dát si pozor na samotný termín, jelikož v tomto bodě často nutná obrana přestává být nutnou obranou, protože útok netrvá. Pokud útočník není schopný pokračovat v útoku, odchází, utíká, nebo by se mělo jednat o pomstu, nejedná se o trvajícím útokem.

- **Přiměřenost obrany** – V tomto naše skutky také přestávají splňovat definici nutné obrany. Abych použil přirovnání, pokud nás útočník napadne a ukradne nám peněženku, se kterou následně prchá, bude se jednat o trvajícím útok, při kterém ho ale nelze například postřelit.[4]

1.1.2 Krajiní nouze

Krajiní nouzi definuje §28 zákona č.40/2009 Sb. trestního zákoníku jako:

„(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o krajiní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“[2]

Na první pohled mohou mít pro někoho definice nutné obrany a krajiní nouze podobnou nebo téměř stejnou podstatu, což ale úplně není pravda. Nutná obrana se zaměřovala pouze na odvrácení útoku, vedeného na nás, případně jiného člověka, zatímco krajiní nouze odvrací obecný pojem nebezpečí.[5]

Pokud budeme chtít tyto dva instituty navzájem porovnat v praxi, můžeme si představit následující příklad:

V nočních hodinách přijde na benzínovou stanici pachatel, s cílem vyloupit ji. Na obsluhu následně vytáhne pistoli, kterou na ni začne mířit a dožaduje se hotovosti. V případě, že by mu obsluha peníze vydala, způsobí tím sice škodu třetí straně, ale bude se jednat o krajiní nouzi. Pokud by ale na útočníka vytáhla palnou zbraň a postřelila jej, bude se jednat o nutnou obranu.[1]

Pokud se budeme chtít odvolávat na institut krajiní nouze, je nutné současné splnění tří znaků. Mezi ně patří odvrácení přímo hrozícího nebezpečí, Subsidiarita (podpůrnost) prostředků a Proporcionalita (úměrnost) následků.[1]

Mezi nebezpečí, které můžeme odvracet řadíme například zásah přírodních živlů, útok zvířete nebo třeba poskytnutí první pomoci u dopravní nehody, přičemž toto nebezpečí musí hrozit přímo. V případě, že na vás štěká vzteklý pes, který je ale přivázaný k boudě, o krajiní

nouzi nepůjde. Podmínka Subsidiarity bude splněna v případě, že v daný moment vzniklé nebezpečí nebude možné odvrátit jiným způsobem. Pokud se dá nebezpečí vyhnout šetrněji, nebude se jednat o krajní nouzi. Proporcionalitou je myšlen fakt, kdy následek způsobený odvracením nebezpečí nesmí být stejně závažný nebo dokonce závažnější než ten, který hrozil. Tuto skutečnost také ovlivňuje jednání dotyčného. V případě, že by tento fakt svým jednáním záměrně porušil, nebude princip proporcionality dodržen. Toto neplatí v moment, kdyby takovou představu neměl například z důvodu následných komplikací způsobených v dané situaci.[1][6]

1.1.3 Zadržení osoby podezřelé

Z hlediska civilního použití obranných prostředků nebo též v PKB je také vhodné zmínit případné zadržení podezřelé osoby. Tato podstata je definována druhým odstavcem §76 zákona č.141/1961 Sb. trestního řádu jako:

„Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.“[7]

Ačkoliv nám zákon tedy zadržení podezřelého umožňuje, je však nutné myslet na určité podmínky podobně jako tomu bylo u nutné obrany nebo krajní nouze.

Přesněji řečeno, že zadržení musí být provedeno odpovídajícím způsobem a následek zadržením by neměl být intenzivnější, nežli způsobený trestný čin. Při porušení těchto podmínek, kdy například v moment, kdy již útok netrvá způsobíme útočnickovi zadržením újmu na zdraví, bude tento skutek klasifikován jako pravděpodobně jako přečin nebo v horším případě trestný čin.[8]

Z tohoto důvodu je vždy vhodnější v případě napadení a zneškodnění útočníka místo ihned opustit a policii informovat až v moment, kdy útok nehrozí. U PKB poté záleží na závažnosti vzniklé situace.

1.1.4 Svépomoc

Další náležitostí, která lze ještě zmínit je také svépomoc definovaná paragrafem 14 Občanského zákoníku v následujícím znění:

„(1) Každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě.

(2) Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené. Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci.“[9]

I zde je však potřeba řídit se určitými pravidly, tak abychom jednali v rámci zákona. Využívá se hojně jak v PKB, tak i v civilním prostředí z důvodu, že ji lze použít i v případech, kdy například škůdce nenaplní skutkovou podstatu trestného činu.

1.1.5 Zbraně kategorie C-1

Za kategorií C-1 stojí nedávná novela zákona o zbraních účinná od 30.1 2021, se kterou vstoupil v platnost zákon č.13/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu. Tato změna zákona do sebe implementuje směrnice Evropské unie.

„Zbraněmi kategorie C-I jsou:

- a) zbraně zařazené do kategorie A, A-I, B nebo C, které byly znehodnoceny v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie,*
- b) expanzní zbraně, které splňují požadavky na dovolené výrobní provedení stanovené prováděcím právním předpisem,*
- c) jednoranové nebo dvouranové palné zbraně určené pro dělené střelivo,*
- d) palné zbraně určené pro náboje typu Flobert, náboje ráže 4 mm M20 nebo ústovou kinetickou energii střely srovnatelné střelivo určené pro výcvik ve střelbě,*
- e) plynové zbraně s ráží vyšší než 6,35 mm, nejde-li o paintballové zbraně,*
- f) palné zbraně pro soupeřský systém výcviku s ústovou energií střely nejvýše 20 J,*

- g) *signální zbraně pro použití signálních nábojů nejvýše ráže 16 mm,*
- h) *elektrický zneschopňující prostředek založený na principu střelné zbraně (taser). “[10]*

Držet, nabývat nebo nosit zbraně této kategorie je možné pro všechny plně svéprávné osoby starší 18 let s trvalým pobytem v České republice. Po zakoupení nebo převedení těchto zbraní má dotyčná osoba povinnost tuto skutečnost ohlásit na předepsaném tiskopise a příslušném útvaru policie nejpozději do deseti dnů po nabytí do vlastnictví, přičemž není nutné předložení zbrojního průkazu nebo zbrojní licence. Zároveň má policie pravomoc zadržet a odebrat zbraň kategorie C-1 pokud držitel přestal splňovat podmínky bezúhonnosti, nebo by mohl kvůli svému zdravotnímu stavu představovat nebezpečí pro sebe nebo své okolí.[11]

Dále držitel zbraně nesmí:

- Nosit zbraň na veřejnosti nebo veřejném místě viditelně, pokud se nepodílí na akci, jejíž součástí je střelba nebo obdobné nakládání se zbraní. Při běžném nošení je nutnost zbraň nosit skrytě a mít ji neustále pod svojí kontrolou.
- Nosit nebo jakkoliv manipulovat se zbraní, pokud je jeho schopnost snížena požitím alkoholických nápojů, návykových látek, léků nebo nemocí.
- Přenechat nebo převést vlastnictví zbraně kategorie C-I nebo střelivo do ní na osobu, která nespĺňuje podmínky pro její nabytí.
- Střílet ze zbraně kategorie C-I tak, aby tím byl ohrožen život, zdraví, majetek nebo veřejný pořádek mimo střelnici, nejedná-li se o použití zbraně k ochraně života, zdraví nebo majetku.[10]

Pokud dotyčný vlastnil nebo zakoupil tuto zbraň přede dnem, kdy vyšla tato novela v platnost, není povinný tuto skutečnost zpětně ohlašovat, jelikož sériové číslo zbraně není vedeno v CRZ. Taková zbraň stále patří do kategorie D, to znamená, že se jedná o zbraň, která nepodléhá registraci a může ji tím pádem držet nebo nosit osoba starší 18 let. Zbraň

ani střelivo poté není potřeba přechovávat v trezoru, je však nutné jejich zabezpečení před krádeží, ztrátou nebo zneužitím.

1.2 Terminologie spojená s obrannými prostředky

Úkolem terminologie je vysvětlit stěžejní pojmy se kterými se bude pracovat. Jejich znalostí poté dosáhneme lepšího pojetí práce.

1.2.1 Útok

Jedná se o ohrožení, zničení, popřípadě porušení zájmů chráněných trestním zákoníkem vlivem úmyslného jednání člověka.[12]

1.2.2 Obrana

Obrana je z hlediska nutné obrány často charakterizována jako reakce na útok jiného člověka, který ohrožuje zájmy chráněné zákonem [13]. Aby byla obrana co nejvíce efektivnější, je vhodné ji kombinovat právě s obrannými prostředky.

1.2.3 Nebezpečí (Hrozba)

Pojem nebezpečí můžeme chápat jako příčinu rizika, které představuje nežádoucí působení sil jakožto poškození, újmu na zdraví, životě nebo majetku, případně vlivy životního prostředí.[12]

1.2.4 Každodenní nošení – EDC

Každodenní nošení neboli v anglickém znění every-day carry nemá přesnou definici. Nejčastěji lze tento pojem vysvětlit jako soubor užitečných předmětů, které u sebe nosíme každý den. Tyto předměty poté mohou být užitečné při řešení každodenních ale i výjimečných situací [14].

1.2.5 Obranný prostředek

Jakožto obranný můžeme nazývat takový prostředek, který je primárně navržen a zkonstruován k aktivnímu působení proti útočníkovi a tím pádem obraně zájmů, chráněných zákonem, přičemž na rozdíl od zbraně není primárně zkonstruován k zabití, ale eliminaci útoku. Mezi nejčastější exempláře patří například teleskopický obušek nebo obranný sprej.[13]

2 OBRANNÉ PROSTŘEDKY A JEJICH PROBLEMATIKA

V této kapitole se budeme zabývat rozdělením obranných prostředků do jednotlivých kategorií podle způsobu jejich použití.

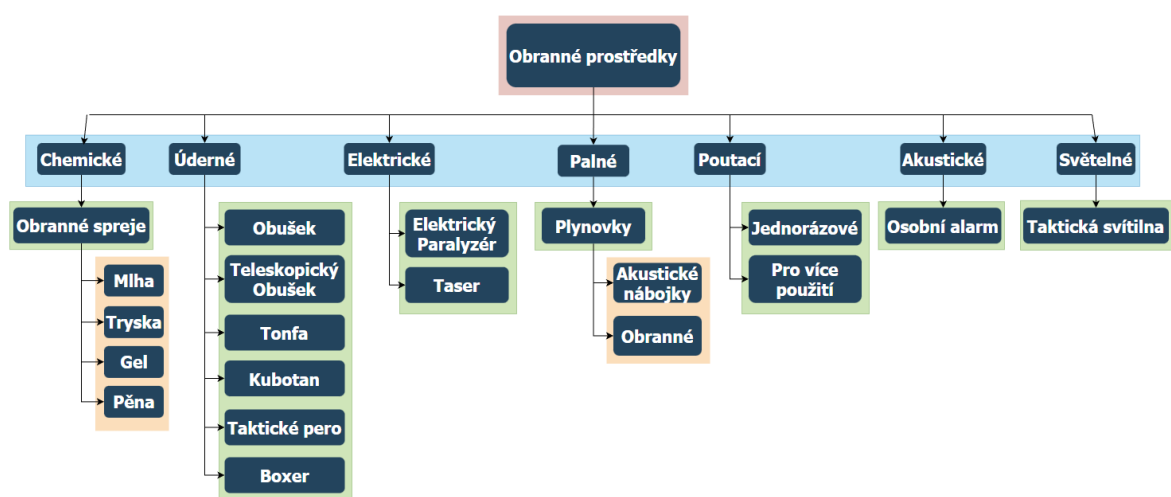
Ve druhé polovině této kapitoly se poté zaměříme na problematiku jednotlivých obranných prostředků a problémům spojeným pořízením, držením a použitím.

2.1 Rozdělení obranných prostředků

Jelikož se na trhu pohybuje velké množství prostředků určených k obraně, je proto nutné jejich rozdělení tak, aby bylo co nejvíce zřejmé, jakým způsobem se používají. Jedna z nejpřehlednějších forem, kterou lze tyto prostředky rozdělit je dělí podle způsobu jejich použití do sedmi kategorií.

Konkrétně tak rozdělujeme obranné prostředky na: chemické, úderné, elektrické, palné, poutací, akustické a světelné. Na obranu v PKB se také hojně využívá cvičených pracovních psů.[13]

Mezi samostatnou a další kategorií bychom mohli řadit kombinované obranné prostředky, které jsou však dnes natolik rozšířené, že by bylo velmi obtížné, byť jen jejich samotné rozdělení. Můžeme tak vidět kombinace všech typů obranných prostředků mezi sebou až na drobné výjimky. Z tohoto důvodu jsou jejich kombinace zahrnuty v jednotlivých základních kategoriích.

Obrázek 1 Rozdělení Obranných prostředků [Vlastní zdroj]

2.1.1 Chemické obranné prostředky

Mezi chemické obranné prostředky dostupné pro civilní trh patří hlavně obranné spreje, které se vyrábí v různých provedeních. Obsahují dráždivou látku, nejčastěji OC, což je rostlinný alkaloid kapsin, který způsobuje pálivou chuť papriky. Jsou také vhodné pro použití proti zvířatům.[13]

Obranné spreje se řadí mezi nejvíce rozšířené nesmrtící obranné prostředky a při jejich použití téměř vždy odpadá možnost ublížení na zdraví s trvalými následky nebo celkově zcela zjevně nepřiměřená obrana.[4]

Po zasažení útočnickova obličej obranných sprejem u něj nastane pálení očí a kůže, problémy s dýcháním, dočasné oslepnutí nebo kašel. Na co je nutné ale pamatovat, je určitá prodleva, za kterou obranný sprej začne účinkovat po zasažení útočníka.

Obranné spreje se poté nejvíce kombinují se svítilnou. Lze ale také nalézt modely například se sirénou nebo GPS modulem, který umožňuje propojení s mobilním telefonem nebo chytrými hodinkami. V moment jejich použití lze poté odeslat tísňovou zprávu nebo zavolat na tísňové číslo. Mezi speciální můžeme také řadit zařízení, které obsahují svítilnu, obranný sprej a paralyzér.

Typ mlha při použití vytvoří oblak aerosolu, který je poté účinný přibližně do dvou metrů. Nevyžaduje velkou přesnost jako u ostatních typů, je však náchylnější na pohyb větru a není vhodný pro použití v uzavřených prostorách. Jedná se o nejvhodnější obranný sprej pro použití proti zvířatům.[13]

Typ tekutá střela, nebo též známý jako tryska je typ obranného spreje, který při použití vystříkne dráždivou látku pomocí proudu. Oproti typu mlha je účinnější proti větru a má větší dosah. Mezi negativní faktory patří nutnost cviku, jelikož může být problém při napadení útočníka trefit.

Gelové obranné spreje mají podobnou funkci jako typ střela. Liší se hlavně konzistencí, která je tady ve formě mazlavé látky nebo gelu. Po zasažení útočníka díky své konzistenci zabraňuje rychlému opláchnutí a na kůži se tím pádem udrží déle. V kombinaci se značkovacími látkami, které lze odhalit například pomocí UV světla je možné útočníka dopadnout i s odstupem času.

Pěnové obranné spreje patří mezi méně rozšířené nežli gelové. Na rozdíl od nich však disponují díky konzistenci větším rozptylem po zasažení. Při použití je použita látka zabarvená, což umožňuje snazší míření. Dosah tohoto typu se pohybuje do 3 metrů.

Obrázek 2 Rozdělení obranných sprejů [15]

2.1.2 Úderné obranné prostředky

Jedná se o prostředky aktivně působící na člověka nebo zvíře destruktivní silou v místě zásahu. Mezi nejčastější exempláře se řadí teleskopický obušek, taktické pero nebo tonfa, které se využívají primárně pro údery, páku, vyrazení předmětů nebo tlak na vitální body.[13]

Obušek

Můžeme jej popsat jako obranný prostředek uzpůsobený pro boj z blízka, který funguje na principu krátké hole [13]. Nejčastěji byl vytvořen z tvrdého plastu, dřeva nebo gumy. Ač se v minulosti jednalo o velmi rozšířený prostředek, dnes se s ním již téměř nesetkáváme z důvodu jeho nahrazení teleskopickým obuškem, který je prakticky ve všech ohledech použitelnější.

Teleskopický obušek

Na rozdíl od obušku klasického je teleskopický tvořený převážně třemi kovovými trubkami, každá jiného průměru navzájem vložených do sebe. Aby nedošlo k vypadnutí z jednotlivých trubek, je poté jedna strana roztažena, což zapříčiní, že se při rozložení obušku trubky navzájem zaklíní do sebe. Nejmenší úderná část je zakončena válcovým výčnělkem, největší část zase zdrsněním nebo pogumováním pro lepší úchop. Mezi výhody řadíme

možnosti jeho použití, jelikož jej lze používat jak distančně, tak kontaktně v případě zasunutého stavu.

Teleskopický obušek je možné použít s velkým sortimentem příslušenství od úderných nástavců po lopatky. Mezi nejvíce rozšířené ovšem patří LED svítilna, klip nebo paralyzér.

Tonfa

Je úderný plastový obranný prostředek využívaný hlavně policejními složkami. Oproti klasickému obušku disponuje výhodou ochrany předloktí s možností rychlého úderu, případně pohodlnější eskorty pachatele. Existuje i teleskopická varianta.

Kubotan se řadí mezi úderné prostředky, které svým vzhledem mohou připomínat širokou tužku. Nejčastěji se vyrábí ze dřeva, tvrdých platů nebo také kovu a dalších. Existují i varianty například s integrovaným pepřovým sprejem.

Pro efektivní zasažení útočníka jsou jeho konce zakončeny buďto plochou hranou nebo tupou špičkou. Kubotan je díky své velikosti a decentnímu vzhledu nenápadný, takže jej lze nosit také jako přívěšek na klíče.[13]

V dnešní době se řadí hlavně díky většímu rozšíření taktických per, které disponují více vlastnostmi mezi méně rozšířené prostředky.

Taktické pero je pero, které díky svým vlastnostem a materiálu, ze kterého je vytvořeno může sloužit také k sebeobraně. Podobně jako je tomu u kubotanu, je taktické pero opatřeno zkosenou částí na jedné nebo obou stranách, které v případě napadení budou sloužit jako část pro úder nebo zasažení tlakových bodů.

Mezi nejčastější materiály, ze kterých jsou taktická pera vytvořena řadíme hlavně letecký hliník nebo titan. Jejich velkou výhodou je poté jejich nenápadnost, ačkoliv jsou vytvořena z kovu. Pro většinu lidí tak nebudou přitahovat takovou pozornost jakou by měl jiný obranný prostředek.[16]

Mezi zajímavé prvky, kterými taktická pera a kubotany mohou disponovat patří například hrot na rozbití skla a oken, křesadlo nebo obranný sprej. Nošení takového prostředku je poté jednodušší, jelikož není tak velká potřeba jejího účinného skrytí.

Boxer

Je kontaktní prostředek primárně určený k úderům, který na útočníka působí aktivně. Svým vzhledem připomíná čtveřici spojených kruhů, přičemž materiály, ze kterých je vytvořen jsou kov a tvrdé nebo průhledné plasty.

Boxer můžeme vidět nejčastěji v kombinaci s paralyzérem, ovšem lze jej spatřit také s nevhodnými prvky bodných prostředků.

2.1.3 Elektrické obranné prostředky

Fungují na principu elektrického oblouku, který vzniká mezi dvěma elektrodami [13]. Cílem elektrických obranných prostředků je paralyzování, zastavení nebo polekání útočníka, případně zvířete. Elektrické obranné prostředky poté dělíme na kontaktní a distanční.

Kontaktní elektrický paralyzéry

Mezi elektrické paralyzéry řadíme takové zařízení, které při kontaktu s pokožkou vyšlou elektrický výboj o určité síle. Podle typu paralyzéro se velikost napětí pohybuje mezi tisícem až statisíci volty [13].

Mezi nejčastější příslušenství potažmo kombinace elektrických obranných prostředků s jinými obrannými prostředky patří svítilna, obranný sprej nebo osobní alarm.

Distanční elektrický paralyzér – Taser

Na rozdíl od kontaktního elektrického paralyzéro fungují na principu vystřelení elektrod a zasažení útočníka. Tyto elektrody poté prorazí oděv a kůži, paralyzují nervovou soustavu a způsobí šok. Tasery jsou po výměně vystřelovacích sond znovu použitelné.

Ačkoliv se tasery díky nedávné novele zákona o zbraních nově řadí do kategorie C-1, nikoliv zakázaných, nejsou stále v České republice ve velkém množství rozšířené. Využívat je pak vidíme hlavně u policie.

2.1.4 Expanzní zbraně

Ačkoliv jsou palné obranné prostředky zkonstruovány stejně jako palné zbraně, není z nich možné vystřelit pevnou střelou. Palné obranné prostředky se také označují jako expanzní zbraně. Jelikož ale nejsou primárně zkonstruovány k ohrožení života útočníka, není tento název přesný, jelikož nesplňuje podmínku zbraně.[13]

Velkou nevýhodou palných obranných prostředků je náchylnost ke snadné záměně s palnou zbraní. Mezi téměř povinné příslušenství patří svítilna, která se dá na takový prostředek přidělat.

Akustické nábojky

Často také nazývané jako poplašné jsou plynové zbraně spadající do kategorie C-1 neboli zbraní podléhajících ohlášení. Zbraň při výstřelu vydá akustický třesk, který napodobuje výstřel z palné zbraně. Mezi nejčastější prostředí, kde se s nimi můžeme setkat jsou starty závodů nebo ukázky historických bitev.

Nábojky pro obranné účely

Plynová zbraň s nábojkami pro obranné účely pracuje na principu vystřelení oblaku dráždivé látky podobného složení, jako u chemických obranných prostředků. Ačkoliv je koncentrace roztoku látky vyšší, musíme pamatovat na to, že je vystřelený obsah několikanásobně nižší. Nutností je velké množství cviku z důvodu nutného míření, kdy je na rozdíl od palné zbraně potřeba zasáhnout oblast hlavy, nikoliv celého těla. Řadí se taktéž do kategorie C-1.

2.1.5 Poutací prostředky

Úkolem poutacích prostředků je dočasné omezení útočníka na pohybu do doby příjezdu Policie ČR [13]. Podle materiálů a způsobu použití je poté děláme na jednorázové nebo uzpůsobené pro více použití.

Jednorázové

Jak již název napovídá, jedná se o pouta na jedno použití, kdy k jejich zničení dochází přetnutím při uvolnění. Mezi nejčastější materiály použité k výrobě patří syntetické hmoty nebo pletené šňůry.[13]

Jejich výhodou je vyšší skladnost a nenápadnost. Problém však nastává v moment, kdy útočník nespolutracuje. Tehdy na rozdíl od kovových pout dochází právě kvůli jejich poddajnému tvaru k problému s nasazením.

Pro více použití

Mezi poutací prostředky určené pro vícere používání radíme takové, u kterých nedochází ke zničení nebo poškození při sundávání. V dnešní době jsou tyto prostředky vytvořeny převážně z kovu, kvůli jejich odolnosti. Dříve se využívaly také kožené, ovšem v dnešní době se s nimi už příliš nesetkáváme.

Kovová pouta jsou tvořena spojením dvou nerozebíratelných objímek a pohyblivých ozubených segmentů, navzájem spojených otočným článkem. Mezi sebou poté mohou být propojeny pevně nebo pomocí otočného článku či řetízku, přičemž samotná pouta jsou opatřena zámkem.[13]

2.1.6 Akustické prostředky

Jedná se o ruční obranné prostředky, působící na útočníka v různých frekvencích a úrovních hlasitosti [13]. Jejich cílem je útěk nebo zastrašení protivníka tak, aby nebyl schopen pokračovat útoku. Akustické prostředky, které však disponují úrovní hlasitosti pod 90 dB radíme spíše mezi ochranné prostředky z důvodu nedostatečného efektu na útočníka.

Osobní alarmy

Osobní alarm představuje zařízení, konkrétně malý elektronický přívěšek. Jeho aktivace poté probíhá vytržením ze řetízku, přičemž zvuk vysoké frekvence, který je zařízení schopné vydávat se pohybuje okolo 120 dB.

Při správných podmínkách je alarm možné slyšet až na vzdálenost nižších stovek metrů. Pro efektivní použití je však vhodná kombinace s jiným typem obranných prostředků. Za zmínku stojí také častá kombinace se svítilnou.

2.1.7 Světelné prostředky

Jsou ruční obranné prostředky, působící světelnou energií na útočníka [13]. Řadí se mezi ně hlavně taktické svítilny, které disponují škálou efektů, případně možností útlumu svítivosti. Abychom mohli taktickou svítilnu považovat za efektivní, měla by disponovat efektem

zvaným jako stroboskop, jehož úkolem je ve vysílat záblesky ve vysoké rychlosti a intenzitě, které dokážou útočníka na krátkou chvíli oslepit a zpomalit. Dále je také nutné brát v potaz světelný tok samotné svítilny, kdy modely pod 500 lm řadíme do skupiny ochranných, nikoli obranných prostředků.

Podobně jako tomu bylo u akustických prostředků je téměř nutná kombinace s jiným typem obranného prostředku. Nejčastěji jsou poté kombinovány s paralyzérem, přičemž mohou mít také prvky úderných obranných prostředků.

2.2 Problematika spojená s používáním obranných prostředků

V této podkapitole je shrnuta problematika známých a podstatných faktů, spojená s obrannými prostředky. Jsou zde zmíněny plynoucí problémy, spojené s jejich pořízením, držením ale také jednotlivé negativní následky, které se mohou dostavit v případě, že jsou tyto prostředky použity ať už správným nebo chybným způsobem.

Nakonec je zde zmíněna sebeobrana u nezletilých osob, která se zaměřuje hlavně problém pořízení obranného prostředku.

2.2.1 Problémy spojené s držením a nošením obranných prostředků

Problémy spojené s držením a nošením obranných prostředků myslíme takové, kterým je potřeba věnovat speciální pozornost. Pokud se těmto problémům vyvarujeme, bude velká šance, že následná obrana bude o to efektivnější. V jiném případě můžeme předejít problémům vzniklým s neopatrnou manipulací.

- **Údržba** – V případě obranných prostředků, jejichž funkce nespočívá v síle úderu je nutné dbát také na jejich údržbu. U některých prostředků může jít o expiraci, u jiných zase o korozi, vybitou baterii nebo únavu materiálu, například vlivem slunečního záření. Všechny tyto jevy pro nás budou brány v případě napadení jakožto nežádoucí a mohou zapříčít neúčinnost nebo selhání samotného obranného prostředku.
- **Zabezpečení obranných prostředků** – Ať už se jedná o jakýkoliv obranný prostředek, vždy bychom jej měli v domácnosti bezpečně uchovávat. Nikdy nevíme, kdy a kdo může začít s těmito prostředky manipulovat a způsobit si s nimi zranění. Tato okolnost platí dvojnásob, pokud se v domácnosti nacházejí malé děti. Samostatnou částí jsou poté zbraně kategorie C-1, u kterých nám přímo zákon

nařizuje jejich zabezpečení před ztrátou krádeží a zneužitím, přičemž pokud takovouto zbraň nosíme, je nutné ji mít neustále pod svojí kontrolou.

- **Přizpůsobení šatníku** – Pokud chceme nosit obranné prostředky nebo palné zbraně, vždy je nutná alespoň malá úprava šatníku, případně volba adekvátního oblečení. Pro ideální skrytí se doporučuje pořízení volnějšího oblečení, aby nedocházelo k nežádoucím obtiskům, hlubší nebo speciální kapsy a podobné, které nám dané prostředky dokážou co nejlépe skrýt. Pohodlné a rychlé tasení obranných prostředků je základem úspěšné obrany.
- **Volba nejúčinnějšího prostředku** – Volba nejlepšího nebo nejúčinnějšího prostředku je vždy nejtěžší téma a je téměř nemožné se na něm shodnout. Děje se tak hlavně proto, že dopředu nikdy nevíme, v jaké situaci se můžeme ocitnout. Ač má hodně lidí svého favorita, pravdou nejspíše zůstává, že žádný obranný prostředek nebude stoprocentně účinný na jakoukoliv situaci. Jeho účinnost je ovlivňována mnoha faktory jako například stavba těla, stres, množství útočníků, typ nástroje nebo zbraně, pokud jej útočník nebo útočníci používají, věk, prostředí atd.

2.2.2 Problémy vzniklé při použití obranného prostředku

Problémy vzniklé při použití obranného prostředku se myslí takové, které mohou negativně ovlivnit člověka, který jej v obraně použije, případně svědky dané události. Těmito problémy netrpí pouze obranné prostředky, ale i prostředky, které nejsou klasifikovány jako obranné.

Mezi nejrozšířenější problémy poté patří:

- **Prostředky, se kterými lze dosáhnout vyššího účinku** – Mezi prostředky, se kterými lze být jen třeba nedopatřením dosáhnou vyššího účinku, nežli byl zamýšlen patří hlavně ty úderné. V případě nesprávného použití například vlivem stresu doprovázeného materiálem a hmotností samotného prostředku, může snadno dojít k zasažení kritických částí těla, které mohou u útočníka vyvolat smrt. Můžeme sem ale řadit také expanzní zbraně s akustickými nábojkami, které díky malé vzdálenosti mohou způsobit, popáleniny nebo tržné rány, které mohou vyvolat masivní krvácení.

- **Nedostatečný výcvik** – Nedostatečný výcvik případně zkušenosti se mohou projevit hlavně u kontaktních obranných prostředků a obranných sprejů. Při nedostatečném nebo špatném tréninku se může stát, že v moment, kdy je proti dotyčnému vedený útok, nebude schopný rychle a adekvátně reagovat, případně se může dopustit chybného postupu. Toto bude mít nejspíše za následek nedostatečný efekt na útočníka a problémy s tím spojené.
- **Záměna obranného prostředku** – Na záměnu v tomto případě trpí hlavně palné obranné prostředky neboli expanzní zbraně, ale také plynové nebo airsoft pistole. Ty svým vzhledem téměř ve většině případů připomínají zbraně, které lze zakoupit a vlastnit pouze na zbrojní průkaz nebo zbrojní licenci, popřípadě zbraně, ke kterým je potřeba ještě nákupního povolení. Jejich použitím při obraně je tak velice vysoká šance evokovat právě palné zbraně. Ačkoliv se tato záměna v praxi řeší hlavně z pohledu obránce, může mít efekt i na okolí. Případný náhodný svědek poté může být například příslušník policie, osoba s legálně drženou palnou zbraní nebo kolemjdoucí, který právě policii zavolá. Pokud si do situace ještě započítáme možnost, že by se útočník polekal a začal utíkat, případně by začal utíkat až v moment co vystřelíme, máme téměř ukázkový příklad, kdy může tato osoba začít jednat v nutné obraně proti nám samotným právě legálně drženou palnou zbraní, v případě, že se k incidentu dostala až později. Nutno ale dodat, že se tato událost ve větším měřítku zatím nestala.
- **Nedostatečný efekt na útočníka** – Nedostatečný efekt může nastat v moment, kdy je útočnickovi znám princip a funkce obranných prostředků, případně je intenzita obrany menší, nežli je intenzita potřebná k efektivnímu zneškodnění útočníka. Může tak nastat i v případě zasažení nevitálních bodů. Díky nedostatečnému efektu se může v horším případě stát útočník ještě agresivnější a samotný prostředek použít proti napadenému.

2.2.3 Sebeobrana u nezletilých osob

Sebeobrana je u nezletilých osob velice komplikované téma už jen z důvodu, že za ně zodpovídají buďto rodiče, škola, případně organizace, do které byly svěřeny z určitých důvodů. Situace se ale může zkomplikovat v moment, kdy dítě například dojíždí na druhý stupeň základní školy do vedlejší vesnice, nebo když mladistvý navštěvuje vzdálenou střední

školu a pobývá na internátu, které jsou často od samotné školy vzdáleny klidně i přes půl města.

K situacím, které se čím dál více objevují patří v mnoha případech až překvapivá brutalita u dětí způsobená například vlivem šikany. V takovémto případě by ale bylo spíše vhodné celou situaci řešit nejprve jako rodič například s učitelem a nesáhnout rovnou po obranném prostředku.

U mladistvých je ale situace, zato komplikovanější, jelikož jim hrozí podstatně více druhů nebezpečí. V případě úmyslu zakoupit obranný prostředek je proto obzvláště nutné zvolit správný obranný prostředek, aby v moment, kdy je nutné jej použít, situaci spíše nekomplikoval a aby měl útočník co nejmenší možnou šanci použít tento prostředek proti jim samotným.

Mezi okolnosti, které je nutné při nákupu brát v potaz patří věková hranice pořízení obranného prostředku.

Dle emailového vyjádření Odboru bezpečnostní ze dne 17. 2. 2023, jejich většina nespadá mezi zbraně ve smyslu zákona o střelných zbraních a střelivu ve znění pozdějších předpisů, pomineme-li skupinu zbraní C-1 nebo D, kterou lze pořídit a držet až od osmnácti let. Pro jejich nabývání, držení a nošení nevyplývají proto z tohoto zákona žádná omezení spočívající ve stanovení minimální věkové hranice nebo potřebě získat oprávnění.

I přesto ale prodejci umožňují nákup takovýchto výrobků zpravidla osobám starším 18 let, proto je vhodné zeptat se při koupi na tuto skutečnost. Omezení dostupnosti některých výrobků totiž mohou vyplývat z právních předpisů upravujících bezpečnost výrobků, technické požadavky na výrobky nebo ochranu spotřebitele, které náleží do věcné působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 VYHODNOCENÍ OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ

Počáteční kapitola praktické části bude věnována analýze jednotlivých obranných prostředků z vybraných hledisek. Jejím úkolem je všeobecně zhodnotit vybrané obranné prostředky, upozornit na vhodné, případně nevhodné exempláře a zaměřit se na optimální varianty nebo kombinace.

Druhá podkapitola se věnuje hodnocení uživatelského komfortu a nutné potřeby zkušeností u vybraných obranných prostředků při jejich každodenním nošení.

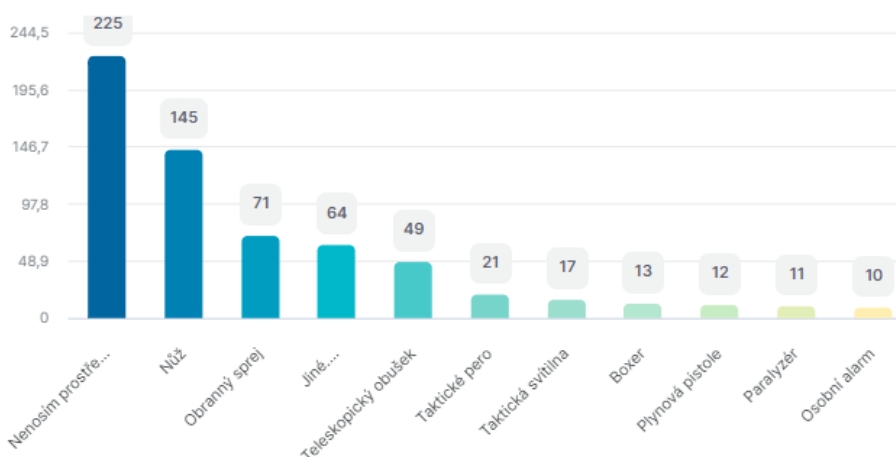
Jako poslední poté budou zohledněny a zmíněny poznatky, které se vyskytly v průběhu testování jednotlivých obranných prostředků.

3.1 Nejvíce rozšířené typy obranných prostředků

Aby byla tato podkapitola co nejvíce autentická, bylo v ní úkolem za pomoci dotazníku zmapovat nejvíce rozšířené obranné prostředky, které u sebe lidé nosí. Do momentu zpracování tak na daný dotazník odpovědělo 489 lidí.

Z této jednoduché analýzy k překvapení vyplývá, že větší polovina dotázaných u sebe nosí nějaký typ prostředku určeného k obraně. Dále z analýzy vyplývá, že nejrozšířenějším prostředkem, který lidé nosí pro svou obranu je nůž. Mezi nejrozšířenější obranné prostředky poté patří obranný sprej, teleskopický obušek a taktické pero.

Za zmínku také stojí vysoké procento u kategorie jiné, kde při bližším zkoumání spadají převážně palné zbraně, které díky našim unikátním a funkčním zákonům můžeme při splnění daných podmínek vlastnit.

Obrázek 3 Dotazník – Prostředky pro každodenní nošení [Vlastní zdroj]

3.1.1 Obranné spreje

Obranné spreje řadíme mezi jedny z nejvíce rozšířených obranných prostředků zejména u žen nebo mladistvých osob, díky vzdálenosti, na kterou je lze použít a nenáročnému tréninku. Je vhodný také jako primární obranný prostředek obecně kvůli vyšší účinnosti a potřebě minimální síly při použití. I zde je však zapotřebí vnímat určité náležitosti, které mohou ovlivnit účinnost a efektivitu obranného spreje.

Účinek obranného spreje může drasticky oddálit například fakt, že má na sobě útočnické brýle, masku zakrývající obličej nebo do nedávna velmi rozšířený respirátor. Stávají se poté situace, kdy je dotyčný naplno zasažen obranným sprejem, ale ještě dalších několik minut může bez větších problémů realizovat své činy. Proto je vždy vhodnější volit na sebeobranu před člověkem hustou strukturu podobně jako mají například pěnové spreje, které na dotýcném lépe ulpí a silnější OC roztok, ideálně s 10 a více procenty.

Dále je nutné pamatovat také na kapacitu obranného spreje, kdy malé 20ml spreje mohou být s tréninkem dostatečné, problém však nastane, kdy bude útočnicku více. Obecně je proto vhodnější volit variantu alespoň okolo 50-60ml. Naopak i 20ml spreje mohou být vyhovující, a to v moment, kdy hledáme malý ale efektivní prostředek například na kolo nebo brusle, proti již zmíněným agresivním a toulavým psům.

Mezi drobnější problematiku patří také výběr obranného spreje, jelikož každá varianta může být vhodnější pro jinou situaci. Ačkoliv má například varianta Fog více nevýhod nežli ostatní, bude vhodná na obranu například proti psům kvůli většímu „rozprašení“. U této varianty ale musíme pamatovat na to, že vhodné po použití couvat, aby nedošlo k našemu zasažení. Pro sebeobranu bude zase vhodný gelový nebo pěnový sprej, kvůli konzistenci, která bude těžko smytelná.

Mezi poslední náležitosti, na které bychom měli při použití pamatovat jsou alespoň prvotní trénink pro zjištění, jak sprej funguje, na jakou vzdálenost jej lze použít a jak těžké je cíl zasáhnout. Pro tuto skutečnost lze zakoupit například i tréninkové spreje plněné vodou. Dále je nutné brát v potaz náklon spreje při použití, protože většina z nich si s ním nemusí poradit a sprej nebude fungovat. Posledním parametrem, na který je třeba pamatovat je účinek obranného spreje, který zdaleka není paralyzující ale pouze omezující. Zbytečně bych tedy nepřeceňoval síly, místo raději opustil a následně zavolal policii.

Mezi užitečné prvky na obranných sprejích můžeme řadit svítilnu, která velmi pomůže s mířením, pokud čelíme napadení večer nebo v noci. Dále pak implementovaná pojistka,

díky které prakticky zamezíme možnosti nechtěného vyprázdnění například v kapse. Mezi zajímavé značky patří například i firma Plegium, která vyrábí obranné spreje s integrovanou svítilnou, alarmem a GPS modulem.

Obrázek 4 Obranné spreje Fog a pěna [Vlastní zdroj]

3.1.2 Teleskopické obušky

Teleskopické obušky patří právem mezi nejrozšířenější a nejúčinnější obranné prostředky. Při splnění jednotlivých podmínek se poté může jednat pro velké množství lidí o nejlepší volbu obranného prostředku.

Mezi první náležitosti patří výběr délky teleskopického obušku. Teleskopické obušky se u nás objevují ve velkém množství velikostí od 12 do cca 39 palců. Zde je nutné si uvědomit, jakým stylem budeme teleskopický obušek nosit a k čemu bude používán. Zvolení příliš malé délky bude sice pohodlnější na nošení, v případě obrany bude ale podryvat samotnou výhodu teleskopického obušku, a to distanční vzdálenost. Naopak obušky s délkou nad 21 palců prakticky nebude možné pohodlně skrýt, jelikož hmotnost a velikost v uzavřeném stavu bude dramaticky omezovat počet míst, kde je lze skrytě umístit. Takovéto teleskopické obušky poté budou využívány převážně policejními složkami.

Samotným a rozhodujícím parametrem bude také hmotnost, která se dramaticky liší v závislosti na použitém materiálu. Obecně však platí, že čím větší obušek zvolíme, tím bude větší také hmotnost.

Pro každodenní nošení a sebeobranu obecně platí kompromis okolo délky 16 až 18 palců, které mezi sebou kombinují slušnou délku obušku a relativně pohodlnou velikost v uzavřeném stavu a tím i následné skrytí.

Obrázek 5 Délky teleskopických obušků [17]

Druhou, a ještě více kritickou náležitostí poté bude uvědomění si situace, tak aby nedošlo ke zcela zjevně nepřiměřené obraně, a hlavně správný a pravidelný trénink ideálně prostřednictvím kurzů a za přítomnosti vícero lidí. Jakožto u každého obranného prostředku je také důležité mít na paměti, že teleskopickým obuškem se nehrozí, ale teleskopický obušek se používá.

V rámci doplňujících vlastností stojí za zmínku také povrchová úprava hlavní části, která slouží k držení obušku. V případě mokrých rukou nebo zachycení obušku útočником bude například gumový povrch poskytovat lepší a kvalitnější úchop pro dotýčného. Mezi velice užitečné příslušenství nebo vlastnost řadíme rozbíječ skla nebo připínací klip, který bude držet obušek na svém místě. Některé obušky také disponují plastovým pouzdem, které však nesplňuje požadavky na každodenní skryté nošení. Najdeme také teleskopické obušky, které jsou opatřeny integrovanou svítilnou, ty ale v mnoha případech znovu drasticky zvětšují délku samotného obušku.

Mezi rozšířené a zajímavé společnosti vyrábějící teleskopické obušky patří například společnost ESP nebo NexTorch, jež disponují zajímavou funkcí jednoduchého uzavírání bez potřeby bouchání o zem.

Posledním parametrem, který nás bude zajímat je použitý materiál a s ním i spjatá hmotnost celého obušku. Materiály jako hliník zapříčiní, že bude obušek velice lehký, ocel zase zvýší

jeho odolnost. Důležitým parametrem, který by nás měl také zajímat je kalení obušku, kde rozdíl mezi kaleným a nekaleným obuškem můžeme poznat již po prvním silném úderu.

Obrázek 6 Rozdíl při použití mezi kaleným a nekalenými obuškami [18]

3.1.3 Taktická pera

O taktických perech můžeme všeobecně říct, že patří mezi vhodné obranné prostředky. Díky své nenápadnosti a nevinnému vzhledu je lze bezpečně nosit i na otevřenějších místech, kde by se jiné obranné prostředky normálně nehodily.

Oproti například kubotanu jsou obohaceny o užitečné prvky, tudíž zároveň plní i úlohu komplexnějšího předmětu. Dotyčného poté nemusí mrzet fakt, že investoval své finance do předmětu, který tak má například pouze jako záložní prostředek.

Ačkoliv lze taktické pero použít s dostatkem zkušeností jakožto primární obranný prostředek, je vždy vhodnější hledat spíše prostředky, které mezi dotyčným a útočníkem udrží kvůli větší bezpečnosti určitou vzdálenost.

Nicméně i tak patří taktické pero mezi velice užitečný prostředek, který obohatí EDC prakticky každého jedince. Svými vlastnostmi může nejen sloužit jako sekundární obranný prostředek, ale také sloužit koneckonců jako bytelný psací prostředek, často obohacený například o křesadlo, hrot pro rozbití skla, nebo klip pro jednoduché upínání a tím i pohodlné nošení.

Obrázek 7 Taktické pero [Vlastní zdroj]

3.1.4 Boxery

Ačkoliv se boxer řadí mezi obranné prostředky, je jeho použití spojeno převážně s velkým množstvím závažných problémů. Mezi výhody můžeme řadit s velkou pravděpodobností rychlé ukončení útoku, ovšem v případě použití vícero ran může být efekt na útočníka fatální.

Jako první zásadní problém boxeru můžeme zmínit jeho způsob použití v kombinaci s použitým materiálem. Jelikož se používá v kombinaci s pěstí, bude případný nezkušený jedinec v tomto případě směřovat kvůli malé vzdálenosti hlavně na oblasti obličeje. V případě standartního kovového boxeru se šance na zcela zjevně nepřiměřenou obranu dramaticky zvýší. Pokud by se mělo ještě jednat například o časté napadení v baru, je velká šance, že dotyčný způsobí útočnickovi přinejmenším těžké ublížení na zdraví.

Další nevýhodou například oproti teleskopickému obušku je jeho kontaktní použití, kdy proti útočnickovi stojíme v bezprostřední vzdálenosti. Oproti němu ale existuje výhoda, kdy je boxer velmi obtížné zachytit nebo vyrazit z ruky. V porovnání také bohužel neobstojí ani boxer, který má v sobě implementovaný paralyzér. Díky plastovým materiálům a malým elektrodám by se o účincích takového boxeru dalo znovu polemizovat, jelikož jsou jeho cílem údery, nikoliv tlaky a podobné.

Mezi další nevýhodu boxeru můžeme také řadit vlastnost, kdy se na boxer často pohlíží jako na útočný předmět, nikoliv obranný. Problém tak může nastat v moment při obhajobě, kdy bude dotyčný v situaci tzv. tvrzení proti tvrzení.

Pravděpodobně posledním ale zcela nevinným problémem je u velkého množství boxerů na trhu z nespécifikovaného důvodu jejich zdobení. To je ve velké míře tvořeno špičatými nebo v horším případě bodnými prvky, které ale mohou na rozdíl od taktického pera nebo kubotanu díky větší použité síle nechtíc napáchat větší poškození, než dotyčný zamýšlel. Objevují se zde ale také různé dekorativní prvky, které mohou obránci způsobit například snazší polámaní prstů nebo kůstek v dlani.

Obrázek 8 Příklad nevhodného boxeru [19]

3.1.5 Plynové pistole (plynovky)

Ačkoliv se řadím mezi zastánce nošení krátkých palných zbraní pro svoji obranu, u plynovek je tomu již diametrálně jinak. Jelikož je kriminalita pomocí legálně držené palné zbraně v České republice velmi omezená, o plynovkách už toto říci nelze. Plynové nebo poté i airsoft pistole pak můžeme často spatřit jakožto nástroj, kterým se někdo pokusil vyloupit různé trafiky, benzínové pumpy nebo s nimi někdo střílel do vzduchu na veřejných místech. Tito lidé si dle mého názoru absolutně neuvědomují, že díky tomuto jejich počínání lze použít legálně drženou palnou zbraň z obavy o svůj život právě proti nim. K samotné situaci navíc nepřispívá ani skutečnost, že právě plynové nebo airsoft zbraně jsou pro lajka prakticky nerozeznatelné, zvláště pokud jde o licenčně vyráběnou repliku. Pokud si k situaci připočítáme stres nebo horší světelné podmínky, tak rozeznat takovouto zbraň bude mít ve velkém množství případů i zkušený člověk.

Co se týče účinků plynovek, tak jsou také diskutabilní. Ačkoliv mohou mít akustické a obranné nábojky při správném zasažení na správnou vzdálenost jistý efekt, primární důsledek na útočníka budou mít nejspíše pouze psychologickou, a to z důvodu, že na dotyčného jednoduše míříme zbraní.

Mezi problémy, které poté mají plynovky společné s palnými zbraněmi patří několik skutečností. Mezi zásadní můžeme řadit problematiku včasného taseání pistole vzhledem k dané situaci a následná potřeba přesného míření, tudíž i velká potřeba tréninku například taseáním a nácviku manipulace beze střelby Tzv. Dry fire. Mezi problémy, které se ale také mohou dostavit patří velice často špatné skrytí pistole, tudíž i potřeba adekvátního pouzdra pro skryté nošení, případně také možnost závady při střelbě.

3.1.6 Paralyzéry

Nad účinky paralyzéro můžeme všeobecně polemizovat. Mezi důvody jeho rozšíření můžeme řadit primárně použití v kinematografii, kde jsou nám velmi často účinky paralyzéro zobrazovány jako instantní paralýza celého těla bez možnosti obrany doprovázenou křečemi. V podstatě jsou zobrazovány s podobnými účinky, jako má Taser, bez nutnosti proražení kůže.

Realita je ale spíše taková, že kontaktní paralyzér při obraně funguje ve většině případů pouze jako psychologická zbraň, kdy útočník předpokládá stejný efekt, jako je zobrazován právě třeba ve filmech. Kontaktní paralyzér je také často spojován s obranou například proti psům, kde se žádoucí účinek může ale i nemusí dostavit, jelikož je také šance, že se pes při použití paralyzéro dokáže rozzuřit.

Pokud si po použití útočník uvědomí, že se zmíněný efekt nedostavuje, případně je s účinky paralyzéro obeznámen, není poté absolutně žádný problém paralyzér napadenému z ruky například vyrazit. Dle mých zkušeností se mi také prokázalo, že malé kapesní paralyzéry mohou být o něco méně příjemné nežli kontaktní paralyzéry s elektrodami dále od sebe.

V rámci testovaných paralyzéro se však prokázala skutečnost, že menší, levnější a jednodušší modely mají omezenou schopnost v překonání oblečení nežli dražší, těžší a rozměrnější zařízení s komplexními komponenty.[20]

3.1.7 Osobní alarmy

Ačkoliv může znít obrana pomocí alarmu neúčinně, pro některé dokonce i úsměvně, úplně tomu tak není. Většina lidí změnila názor v moment, kdy naplno slyšeli intenzitu a hluk, který ze sebe dokáže zařízení vydat.

Mezi bonusy patří téměř minimální potřeba jakýchkoliv zkušeností, jelikož pro použití stačí ze zařízení pouze vytrhnout „pojistku“. I zde je však potřeba přemýšlet, a to konkrétně při umístování alarmu. Naprostá většina z nich funguje na principu zavěšení na některou část oděvu nebo doplňku, přičemž samotné zařízení po vytržení z pojistky zůstane dotyčnému v ruce. Je tak vhodné zařízení připevnit jak za pojistku, tak ideálně ještě za jeho druhý konec. Takové zařízení poté zůstane viset na daném místě, přičemž neriskujeme jeho upuštění a máme možnost případné obrany s jiným prostředkem.

Mezi další výhody patří skutečnost, že osobní alarm na útočníka působí psychicky, tím pádem odpadá problém se zcela zjevně nepřiměřenou obranou. Zařízení je tak možné použít

naprosto ve všech situacích, i těch, které jsou člověku pouze nepříjemné. Díky naprosto nenápadnému vzhledu je poté možné umístit jej téměř kdekoliv.

Mezi hlavní negativa poté budeme řadit samotný efekt na útočníka a tím i prakticky nutná kombinace s jiným obranným prostředkem, jelikož se nelze spoléhat pouze na efekt hluku. Při správné kombinaci nám však alarm bude při obraně nápomocný, přičemž se může také dostavit pomoc od upozorněných kolemjdoucích.

Obrázek 9 Osobní alarmy [Vlastní zdroj]

3.1.8 Taktické svítilny

Taktické svítilny můžeme řadit z hlediska primárního použití při obraně na podobnou úroveň jakožto osobní alarmy, jelikož efekt, který dokážou vyvolat působí na každého člověka jinak, tudíž celková efektivita bude poněkud sporná. Na rozdíl od osobních alarmů je ale díky materiálům a tvaru lze použít i jako úderný prostředek, který lze poté přirovnat teleskopickému obušku v uzavřeném stavu. Aby bylo možné svítilnu vůbec považovat za prostředek sloužící i k obraně, musí mít také určitou hodnotu světelného toku, která by v závislosti na světelných podmínkách neměla spadnout pod 500 lumenů.

Mezi výhody řadíme její samotnou podstatu, kdy ji lze nosit téměř naprosto kdekoliv a díky svému vzhledu na sebe nebude brát podezření ani nijak závažně upoutávat pozornost.

Taktická svítilna bude poté velmi dobrou volbou jakožto doplněk pro EDC, kdy na rozdíl od svítilny z telefonu bude mít efekt a uživatelský komfort při používání na naprosto jiné úrovni. Zde může také bez problému zastávat roli sekundárního obranného prostředku, kdy by se stalo, že nám hlavní obranný prostředek selže.

Pro zvýšení komfortu při každodenním nošení je ideální pořízení taktické svítilny s integrovaným klipem, díky kterému ji lze umístit na větší množství míst.

Obrázek 10 Taktická svítilna [21]

3.2 Uživatelský komfort

Pomineme-li pořizovací cenu, která je pro každého zvlášť subjektivní věc, tak mezi tři základní vlastnosti ovlivňující nošení obranného prostředku z hlediska uživatelského komfortu řadíme velikost, hmotnost a nutné zkušenosti, potažmo množství tréninku, které je pro každý prostředek zapotřebí.

Za důležité také považuji výběr správného modelu obranného prostředku tak, aby bylo pro dotyčného příjemné potažmo snesitelné jeho nošení. Pokud by mělo být nošení tohoto prostředku nepohodlné, je vhodné jej vyměnit za jiný, případně jiný model. Z tohoto důvodu valná většina lidí přestává onen obranný prostředek nosit, nebo jej nosí na místech, kterých v případě útoku nelze prakticky dosáhnout. Dochází tím také k plýtvání vynaloženého času, zkušeností ale i financí.

3.2.1 Velikost

Následná tabulka zobrazuje výsledky rozdělení obranných prostředků podle velikosti a jednoduchosti skrytí, kterých bylo dosaženo dlouhodobějším testováním. Ve výsledku je také zakombinována náchylnost k neustálé kontrole prostředku, zda je na svém místě a není viditelný. Zeleně označené prostředky byly při každodenním nošení prakticky neznatelné. Žluté nebylo problém skrýt, spíše se zde projevovala skutečnost, že jsem u sebe prostředek vnímal. Tmavě oranžové prostředky poté byly náročnější na skrytí, bylo zde nutné volit

vhodnou kombinací oblečení a opasku, přičemž z hlediska pohodlnosti by se dalo oproti ostatním mluvit i o nepohodlí.

Tabulka 1 Rozdělení z hlediska Velikosti

Rozdělení z hlediska Velikosti	
Obranný sprej ~ 60ml	střední – nenáročný na skrytí
Teleskopický obušek ~ 16"	střední – nenáročný na skrytí
Taktické pero	malý – lehce skryitelný
Boxer (kovový)	střední – nenáročný na skrytí
Plynovka s nábojkami	větší – možné problémy se skrytím
Paralyzér klasický	střední – nenáročný na skrytí
Osobní alarm	malý – lehce skryitelný
Taktická svítilna	střední – nenáročný na skrytí

3.2.2 Hmotnost

Tabulka v této kategorii zobrazuje rozdělení vybraných obranných prostředků z hlediska nejčastější hmotnosti. Pro co nejprůhlednější rozdělení jsou prostředky rozděleny do čtyř kategorií podle gramáže. Zeleně označené prostředky jsou svou vahou prakticky neznatelné, a při každodenním nošení velice pohodlné. Prostředky označené žlutou barvou jsou vahou při nošení prakticky minimálně vnímatelné. Světle oranžové prostředky svou vahou budeme nejspíše v některých situacích vnímat, v případě zvolení kvalitního opasku nebo přizpůsobení oblečení je jejich nošení bez problémů zvládnutelné. Poslední tmavě oranžově značené prostředky jsou svou vahou prakticky neustále vnímané a v případě například špatného opasku mohou působit nepříjemně.

Tabulka 2 Rozdělení z hlediska Hmotnosti

Rozdělení z hlediska Hmotnosti	
Obranný sprej ~ 60ml	středně lehký
Teleskopický obušek ocel ~ 16"	středně těžký
Teleskopický obušek hliník ~ 16"	středně lehký
Taktické pero	lehký
Boxer (kovový)	středně lehký
Plynovka s nábojkami	těžké
Paralyzér klasický	středně lehký
Osobní alarm	Lehký
Taktická svítilna	středně lehký

<100g – Lehké	100-300g = středně lehké	300-500g = středně těžké	500g> – těžké
---------------	--------------------------	--------------------------	---------------

3.2.3 Nutné zkušenosti a trénink

Následná tabulka rozděluje obranné prostředky podle nutnosti tréninku. Šedě vyobrazené položky lze použít bez prakticky bez jakéhokoliv tréninku, důležité je pouze vědět, jak je aktivovat. Zelené lze používat i s minimálními zkušenostmi, stačí prakticky vědět pouze která místa zasáhnout. Žlutě vyobrazené prostředky by měl dotyčný alespoň jednou nebo dvakrát použít nanečisto aby při obraně byl takovýto prostředek co nejvíce účinný. Oranžovou barvou jsou poté označeny prostředky, u kterých je prakticky nutnost navštívení kurzů nebo rozsáhlejšího tréninku. Při jeho absenci totiž hrozí že dotyčného může prostředek spíše ohrozit, případně může snáze sklouznout ke zcela zjevně nepřiměřené obraně.

Člověk by si měl také před návštěvou zjistit, který z nich je pro jeho prostředek vhodný a celkově použitelný, jelikož velké množství z nich je často zcela nevyhovujících.

Problematikou včasné reakce, správného použití a postupu při sebeobraně se zabývá například Bc. Petr Moučka se systémem SORUDO nebo Mgr. Pavel Černý, pplk. v.v. ze společnosti ESP.

Tabulka 3 Rozdělení z podle nutnosti tréninku

Rozdělení podle nutnosti tréninku	
Obranný sprej ~ 60ml	běžný trénink
Teleskopický obušek ~ 16"	Doporučený kurz
Taktické pero	Doporučený kurz
Boxer (kovový)	Doporučený kurz
Plynovka s nábojkami	Nutnost tréninku
Paralyzér klasický	Lehký trénink
Osobní alarm	Minimální trénink
Taktická svítilna	Lehký trénink

3.3 Poznatky vzniklé při analýze obranných prostředků

Závěrem této kapitoly bych chtěl ještě v rychlosti vyhodnotit obranné prostředky z hlediska efektivity na útočníka ale také zmínit některá nezodpovězená fakta se zajímavostmi a zmínit také konkrétně moji volbu prostředků pro obranu, která se mi osvědčila.

V tabulce níže můžeme stále vidět jednotlivé obranné prostředky z předchozích vyhodnocení, které si lidé volili jakožto nejčastější. Ačkoliv oranžově zbarvené prostředky svou primární funkcí mohou útočníka odradit, zastavovací účinek těchto prostředků však bude bohužel minimální. Žlutě zbarvené prostředky mohou útočníka již bez problémů

vyřadit, stále však může nastat situace, kdy mohou tyto prostředky selhat ať už je to z jakéhokoliv výše rozebíraného důvodu. Efekt na útočníka u bledě zelených prostředků již bude celkem vysoký, jelikož je pro obranu používána úderná síla. Úder tímto prostředkem bude velmi bolestivý, ale až na ojedinělá místa pravděpodobně ne zcela závažný. Zeleně značené prostředky můžeme řadit jakožto vysoce efektivní. Zásahy jimi budou velice bolestivé, přičemž není úplně problém způsobit s nimi zlomeniny, potažmo závažná nebo smrtící zranění. Šedě označené jsou poté prostředky pro mě s diskutabilním efektem, jelikož sice mohou útočníka odradit, zároveň ale mohou přinést napadenému daleko větší množství problémů.

Tabulka 4 Vyhodnocení z hlediska efektivity (primární prostředek)

Vyhodnocení z hlediska efektivity (primární prostředek)	
Obranný sprej ~ 60ml	střední efekt
Teleskopický obušek ~ 16"	Vysoký efekt
Taktické pero	středně vysoký efekt
Boxer (kovový)	Vysoký efekt
Plynovka s nábojkami	diskutabilní efekt
Paralyzér klasický	Nízký efekt
Osobní alarm	Nízký efekt
Taktická svítilna – světelný efekt	Nízký efekt

Dále bych chtěl zmínit použití nože jakožto obranného prostředku. Ačkoliv může být nůž vysoce užitečným prostředkem při EDC, jeho použití na obranu je však vysoce nevhodné. Nejenže bude následné obhájení obrany s nožem problematické, ošetření takového člověka bude také prakticky nemožné. Použití nože při napadení spolu se sebou totiž nenese pouze jedno nebo dvě bodnutí, nýbrž často spíše desítky. Problematikou pochopení této skutečnosti a případné obrany proti noži se zabývá znovu například pan Bc. Petr Moučka se systémem SORUDO i v jeho videích.

Jelikož jsem také upozorňoval na problematiku záměny konkrétně plynovky nebo airsoftové repliky s krátkou palnou zbraní, chtěl bych tedy uvést jeden příklad. Naskytla se mi možnost porovnání licenčně vyráběné airsoftové a palné pistole Sig Sauer P320 M18, kde fotografie a následné rozdíly mezi nimi můžete vidět níže. Pokud si do celé situace přidáte pravděpodobnost, že danou pistoli dotyční přesně neznají, vysoký stres nebo horší světelné podmínky, efekt záměny bude dle mého prakticky jistý.

Obrázek 11 Porovnání palné a airsoftové pistole Sig Sauer P320 M18 [Vlastní zdroj]

Závěrem bych tedy také rád zmínil prostředky pro obranu používané mnou samotným. Za dlouhou dobu nošení obranných prostředků se mi nejvíce osvědčilo používání teleskopického obušku nebo obranného spreje v kombinaci právě s krátkou palnou zbraní. Kombinace mezi nimi jsou poté prováděny v závislosti na daném okolí, ve kterém se plánuji pohybovat.

4 MOŽNOSTI A VIZUALIZACE NOŠENÍ OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ

Tato kapitole se zaměřuje na možnosti zobrazení nošení jednotlivých obranných prostředků tak, aby to bylo docíleno co největšího pohodlí ale také efektivity v případě použití. Při vyhotovení byly použity všechny typy obranných prostředků z minulé kapitoly, které vyplynuly z průzkumu veřejnosti.

Důležitým faktorem poté bude vhodné umístění obranných prostředků tak, aby byly lehce přístupné a na straně dominantní ruky, jelikož druhá ruka bude v případě napadení nejspíše blokovat příchozí agresi nebo útok.

Obecně také platí, že za nepřijatelné se pokládá umístění například uvnitř batohu/kabelky, vnitřních kapes a dalších. Zkrátka všude, kde jejich rychlému použití brání nějaký typ překážky nebo nadměrné množství pohybu.

4.1 Možnosti nošení závislé na typu oblečení

Skryté nošení obranných prostředků nás primárně zajímá z hlediska typu a množství oblečení, které bude mít dotyčný v určitém momentálně na sobě. V tomto případě bude hlavní dělení spočívat v rozdělení na teplé, případně letní období, kdy figurují převážně lehké a krátké střihy a chladné podzimní až zimní období, kdy jsou ve velké míře rozšířeny kabáty, bundy a celkově dlouhé oblečení.

Výhodou pro dotyčnou osobu mohou být speciální kapy, do kterých lze obranné prostředky skrytě uložit a případně pohodlně tasit, ale také různé klipy, které udržují obranné prostředky na jednom místě, čímž zabráníme jejich cestování.

Za vhodné považuji také poznamenat, že v České republice není žádná regulace, která by nařizovala povinnost nosit obranné prostředky skrytě, pokud tedy pomineme zbraně podléhající zákonu o zbraních. Skryté nošení je poté pouze na uvážení majitelů, kdy se oni sami v naprosté většině případů uvědoměle řídí jistými společenskými pravidly a přístupem. Důvodem je ale také možnost momentu překvapení v případě útoku.

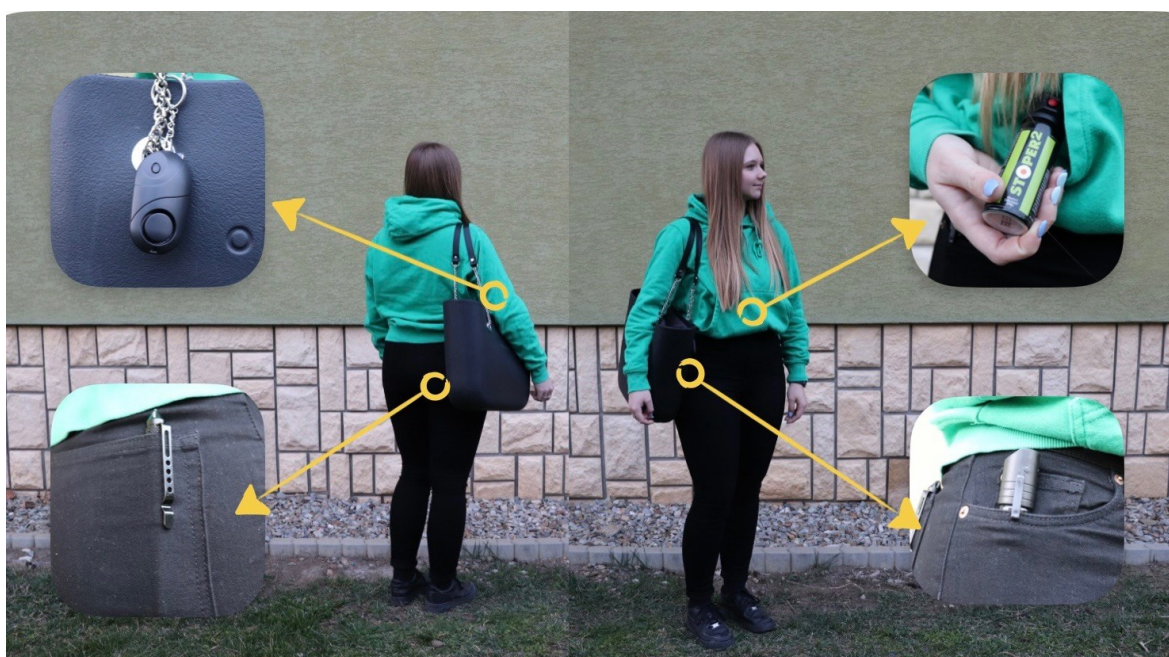
4.1.1 Teplejší období

Vizualizace možného nošení obranných prostředků u muže:

Obrázek 12 Vizualizace možného nošení u muže – léto [Vlastní zdroj]

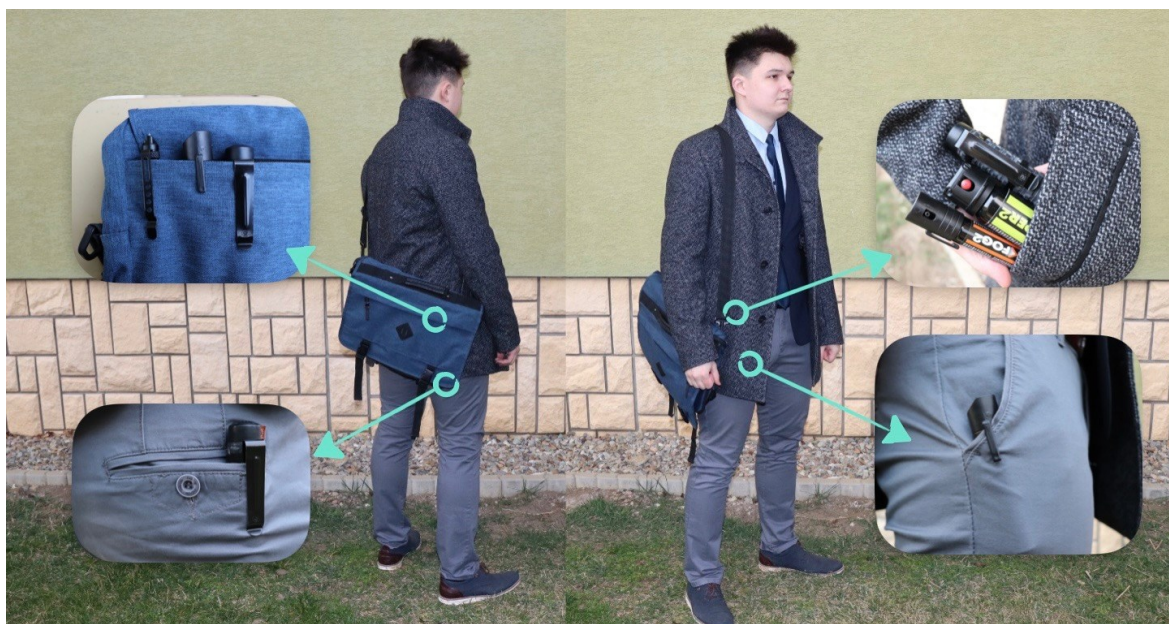
Vizualizace možného nošení obranných prostředků u ženy:

Obrázek 13 Vizualizace možného nošení u ženy – jaro [Vlastní zdroj]

4.1.2 Chladnější období

Vizualizace možného nošení obranných prostředků u muže:

Obrázek 14 Vizualizace možného nošení u muže – podzim/zima [Vlastní zdroj]

Vizualizace možného nošení obranných prostředků u ženy:

Obrázek 15 Vizualizace možného nošení u ženy – podzim/zima [Vlastní zdroj]

5 MODELOVÉ SITUACE V KONKRÉTNÍM PROSTŘEDÍ A PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI

Pátá a poslední kapitola je zaměřena na návrh obranných prostředků pro vybrané civilní prostředí, ale i pro základní profese komerční bezpečnosti. Problematikou této kapitoly je skutečnost, že literatury, případně informací je v tomto sektoru velice málo a příprava na dané události včetně návrhu EDC je tak pouze o subjektivním vnímání. Dále je také vhodné poznamenat, že EDC i obranné prostředky se budou drasticky měnit v závislosti na jednotlivých dobách, kdy v době míru budou zvoleny zcela jinak než například při lockdownu, Stavu ohrožení státu nebo Válečném stavu.

První podkapitola vypracovává návrh obranných prostředků do situací v jednotlivých prostředí. Jelikož se práce zaměřuje na každodenní nošení, je poté také rozvinuta o prvky EDC, které je vhodné u sebe společně s daným obranným prostředkem nosit.

Ve druhé podkapitole bylo za pomoci dotazníku osloveno několik firem pohybujících se v komerční bezpečnosti. Dotazník zodpověděl na otázku obranných prostředků, které se v PKB vyskytují a osvětlil některé náležitosti, které jsou s obrannými prostředky v tomto sektoru spojeny, případně jestli jsou nějakým způsobem limitovány, či nikoliv. Na základě těchto informací bylo poté bráno v potaz vypracování návrhu obranných prostředků pro vybrané profese.

5.1 Modelové situace v konkrétním prostředí

Tato podkapitola se zabývá návrhem obranných prostředků vhodných pro dané situace ve venkovních ale také vnitřních prostorách.

Ačkoliv tyto prostředí nebo aktivity nemusejí být pro někoho zcela běžnými, jsou zvoleny tak, že mezi sebou kombinují více rizikových prvků jakožto zvýšená agresivita, výskyt osob pod vlivem alkoholu nebo návykových látek na daném místě, velké množství měkkých cílů apod.

Dále jsou obranné prostředky doplněny o prvky EDC, které nám mohou pomoci s řešením různých situací, usnadnit přivolání pomoci nebo mohou svými vlastnostmi suplovat obranné prostředky v případě, že by došlo k jejich poškození nebo jinému stavu, díky kterému by je nebylo možné použít.

5.1.1 Venkovní prostředí

Jednoduše můžeme říct, že se jedná o modelové situace odehrávající se v otevřených areálech nebo mimo prostor budovy.

5.1.1.1 Fotbalové utkání (*fanoušek*)

Denní doba: odpoledne

Prostředí: otevřený fotbalový stadion

Rizikové faktory: alkohol, agresivita, velké množství lidí

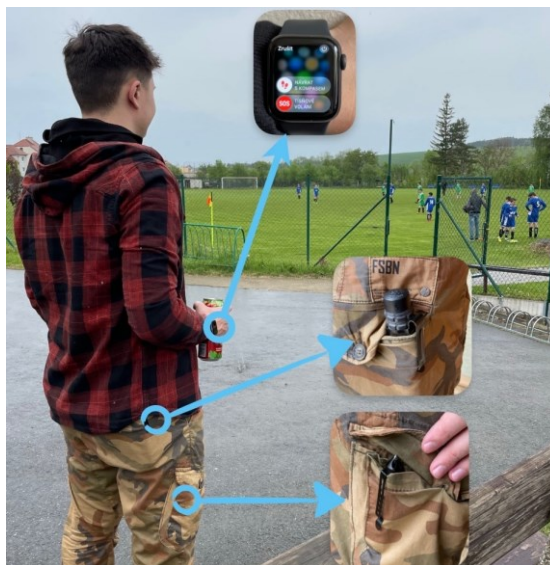
Nevhodné prostředky: obranný sprej, plynová pistole, osobní alarm, taktická svítilna

Zdůvodnění nevhodných: Použití obranného spreje nemusí být úplně problematické, je zde ale velká šance zasažení většího množství lidí. Plynová pistole se pravděpodobně dotyčnému vůbec nepodaří pronést do prostor stadionu, pokud však ano, není horší možnost než začít mířit pistolí uvnitř stadionu plného lidí. Účinnost osobního alarmu bude poté drasticky utlumena vlivem hluku, přičemž může pravděpodobně nastat situace, kdy hluk alarmu splyne s okolím. O účinku taktické svítilny v odpoledních hodinách, pomíneme-li údery se nejspíše poté nemusíme vůbec zaobírat.

Navržené prostředky: taktické pero, teleskopický obušek

Zdůvodnění navržených: Taktické pero svou velikostí prakticky nevzbudí jakékoliv podezření, přičemž bude na nošení velice pohodlné a díky úderné síle i dostatečně účinné. Teleskopický obušek zvláště pak pokud bude disponovat přiměřenou velikostí může být na skrytí jednoduchý a při použití i díky distanční vzdálenosti velice účinný.

Možné doplnění o EDC: chytré hodinky pro rychlé přivolání pomoci.

Obrázek 16 Fotbalové utkání [Vlastní zdroj]

5.1.1.2 Venkovní sportovní aktivita (turistika, běh)

Denní doba: odpoledne – večer

Prostředí: Cyklostezka – okolí města nebo vesnice

Rizikové faktory: volně puštěná zvířata, křoviny, menší množství lidí

Nevhodné prostředky: Plynovka

Zdůvodnění nevhodných: Ačkoliv by se za nevhodné dalo považovat při této aktivitě více prostředků, mezi nejvíce problematické bude patřit plynovka. Jelikož se nacházíme v prostředí, kde jsou možné bezpečně použít téměř všechny typy obranných prostředků, zvolení právě plynovky bude v kombinaci s diskutabilní účinností a oproti ostatním enormní vahou velmi nepraktické. Kdo měl možnost jít si zaběhat s prakticky kilovou pistolí na opasku bude nejspíše také souhlasit.

Navržené prostředky: obranný sprej, taktické pero, teleskopický obušek

Zdůvodnění navržených: Obranný sprej patří mezi malé a lehké prostředky, který lze bez problému použít jak proti zvířeti, tak člověku, přičemž v tomto prostředí neriskujeme zasažení většího množství lidí jako by tomu mohlo být například uvnitř budovy. Taktické pero je opět malé a velmi lehké, přičemž díky svému tvaru lze pohodlně nosit prakticky kdekoliv. Teleskopický obušek se dle mého může jevit také jako dobrá volba, je však nutné zvolit například takový, který je vyroben například kombinací hliníku a oceli (viz. Obušky NexTorch). Takovýto obušek poté bude disponovat velice příjemnou vahou, přičemž si uchovává prakticky všechny dobré vlastnosti.

Možné doplnění o EDC: chytré hodinky na přivolání pomoci, paracordový náramek nebo malý multitool v případě zranění a mimo dosah lidí mohou pomoci například s fixací končetiny.

Obrázek 17 Venkovní aktivita [Vlastní zdroj]

5.1.2 Vnitřní Prostředí

Situace odehrávající se ve vnitřních prostorách budov. V těchto situacích je zvlášť vhodné přemýšlet nad skutečnostími jakož jsou množství lidí uvnitř prostor, proudění čerstvého vzduchu nebo únikové trasy.

5.1.2.1 Nákupní Centrum

Denní doba: dopoledne – odpoledne

Prostředí: uzavřený objekt

Rizikové faktory: velké množství lidí a hotovosti, špatně větrané prostředí

Nevhodné prostředky: obranný sprej, plynovka

Zdůvodnění nevhodných: Obranný sprej bude ve vnitřních prostorách problémový, a to z důvodu často špatného větrání. Riskujeme tak zbytečné zasažení okolních lidí nebo nás samotných. Plynovka bude v tomto případě trpět na podobné problémy jakožto u již zmíněného fotbalového zápasu, a to konkrétně diskutabilním účinkem a faktem, že není úplně vhodné mířit na někoho prakticky nefunkční pistolí uvnitř obchodu. Zneškodnění útočníka, který se tak například snaží vykrást daný obchod bude díky účinku samotné plynovky velice problematické.

Navržené prostředky: teleskopický obušek, taktické pero, osobní alarm

Zdůvodnění navržených: Teleskopický obušek je, jak již bylo zmíněno velice účinný a vcelku příjemný na nošení. Taktické pero se v prostředí a problémech obchodního domu může jevit možná i lépe, zneškodnit ale například útočníka hrozcícího nožem bude daleko více problematické nežli u teleskopického obušku. V tomto případě nemusí být zbytečný ani osobní alarm, který v prostředí obchodu nejspíše svým zvukem bude evokovat aktivaci detekčních bran proti krádeži a tím nejspíše upoutá daleko větší pozornost nežli ve venkovním prostředí. Navíc jak už tomu tak bývá, většina lidí slyší právě na ohrožení majetku, nežli na ohrožení života.

Obrázek 18 Obchodní centrum [Vlastní zdroj]

5.1.2.2 Noční klub

Denní doba: večer – noc

Prostředí: stísněné vnitřní prostory

Rizikové faktory: alkohol, velké množství lidí, hlasitá hudba, častá agresivita

Nevhodné prostředky: plynovka, boxer, obranný sprej

Zdůvodnění nevhodných: Důvodem odmítnutí plynovky jsou znovu ty stejné problémy jakož tomu bylo již u předchozích. Boxer, ač může být velice efektivní, bude v daných prostorách evokovat daleko více útočnou zbraň, nežli obranný prostředek a může tak nastat moment, kdy bude velice těžké vysvětlit, že daný předmět byl skutečně na obranu. Použití obranného spreje s sebou nese poté stejné problémy jako u nákupního centra, k tomu ještě umocněné daleko menšími prostorami.

Navržené prostředky: teleskopický obušek, taktické pero, (jednorázová pouta)

Zdůvodnění navržených: Teleskopický obušek je, jak již bylo zmíněno velice efektivní obranný prostředek působící velice dobře i na lidi pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek, přičemž si od nich máme možnost udržet nějakou vzdálenost. Taktické pero je poté velice lehké, dostatečně efektivní a je možné jej nosit i v případech, kdy by například teleskopický obušek svou vahou negativně ovlivňoval komfort u právě zvoleného oblečení. Jednorázová pouta jsou spíše doplňková záležitost, avšak mohou být i ku prospěchu. To konkrétně v momentech, kdy nejčastěji podnapilý útočník nespolupracuje ani v přítomnosti ostrahy ale je nutné jej zadržet do momentu příjezdu policie.

Možné doplnění o EDC: kapesní baterka, chytré hodinky

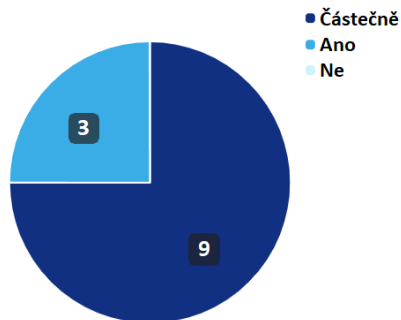
5.2 Obranné prostředky u profesí v průmyslu komerční bezpečnosti

Tato podkapitola se zaměřuje na návrh obranných prostředků u vybraných profesí v průmyslu komerční bezpečnosti. Zároveň aby mohl být návrh kompletní byla vypracována analýza ohledně obranných prostředků u společností, které se právě v tomto oboru pohybují.

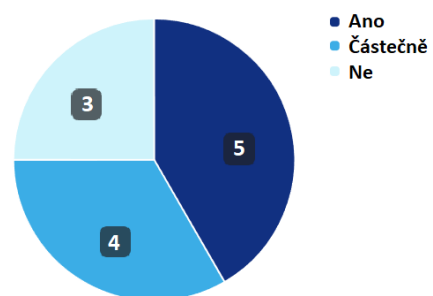
Z odpovědí 12 společností, které se rozhodly vyplnit mnou vytvořený dotazník vyplynulo, a to k mému překvapení, že všechny používají obranné prostředky buďto úplně nebo alespoň částečně. Tato skutečnost přitom alespoň z mých zkušeností není zcela běžná, jelikož například detektivům v obchodech často není vůbec umožněno obranné prostředky nosit.

Většina z dotázaných poté také doplnila, že umožňuje svým zaměstnancům nosit obranné prostředky při výkonu práce. Tato skutečnost je znovu velice vítaná, jelikož zaměstnanci mají možnost upravovat si a nosit obranné prostředky vhodné pro aktuálně danou situaci ale hlavně i pro dané místo, kde pracují.

1. Používá Vaše společnost obranné prostředky?

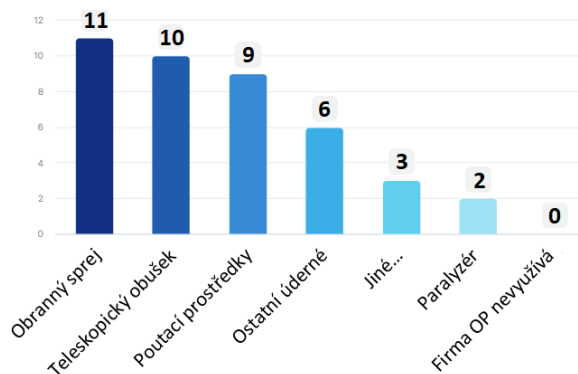
2. Dovoluje Vaše společnost zaměstnancům nosit obranné prostředky při výkonu práce?

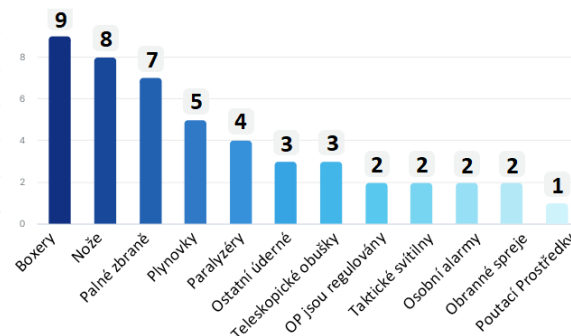
Obrázek 19 Dotazník OP v PKB otázka 1-2 [Vlastní zdroj]

Následující dvě otázky poté měly za cíl zjistit, které obranné prostředky samotné společnosti využívají a případně které prostředky pro obranu jsou poté zaměstnancům omezovány. Z odpovědí vyplynulo, že společnosti nejčastěji dle mého správně využívají nejvíce úderných, chemických a poutacích prostředků, které jsou pro toto povolání ty neúčinnější. Zároveň je však znovu vhodné poznamenat, že tyto prostředky s sebou nesou povinnost, a to alespoň absolvování nějakého tréninku. Zaměstnanci těchto společností poté mají znovu správně omezeno nosit hlavně boxery, nože, palné zbraně a plynovky, na které je buďto potřeba adekvátní skupiny zbrojního průkazu, nebo jsou pro toto povolání zcela nevhodné svými vlastnostmi a použitím.

3. V případě, že Vaše společnost využívá obranných prostředků, jakých konkrétně ?

4. V případě, že mají zaměstnanci možnost používat obranné prostředky, je jejich výběr nějak limitován ? Které ?

Obrázek 20 Dotazník OP v PKB otázka 3-4 [Vlastní zdroj]

Poslední a také zajímavá otázka se týkala viditelnosti nošení obranných prostředků. Zde také ve většině korektně převládala odpověď kombinující skryté a viditelné nošení, kde například u některých obranných prostředků není potřeba úplně kompletního skrytí. K této situaci také musíme přikládat fakt, že daný zaměstnanec bude nejspíše viditelně označen a bude předpokládáno, že u sebe obranné prostředky mít bude.

5. V případě, že Vaše společnost používá obranné prostředky, jakým způsobem je zaměstnanci musí/mohou nosit?

Obrázek 21 Dotazník OP v PKB otázka 5 [Vlastní zdroj]

5.2.1 Detektiv v Obchodě

Prostředí: rozsáhlé prostory obchodního domu

Rizikové faktory: Velké množství lidí, nemožnost odhalení zbraně, nálada lidí

Problémy, které mohou nastat: přepadení, agresivita od nakupujících, nutnost evakuace objektu

Navržené prostředky: Poutací prostředek, kubotan potažmo teleskopický obušek

Zdůvodnění navržených: Jelikož role pracovníka komerční společnosti v obchodě bude pravděpodobně spočívat hlavně v dodržování pořádku a bezproblémového chodu, nemusejí být dané prostředky nikterak kritické. Mezi ty vhodné budou určitě patřit alespoň poutací prostředky, kterými lze zadržet například agresivního nebo opilého zákazníka, který napadá ostatní. Co se týče obranných prostředků pro vlastní obranu, lze použít například kubotan, který nepatří mezi nejkritičtější a po určitém tréninku jej lze bez problémů používat. Mezi účinné obranné prostředky pro tuto roli bude patřit také teleskopický obušek, avšak zde je poté na uvážení samotné společnosti, jak moc je v jejím zájmu zapojení samotného zaměstnance.

5.2.2 Ostraha v nočním klubu

Prostředí: vstupy do tanečních klubů a vnitřní prostory klubu

Rizikové faktory: alkohol, drogy, agrese mezi lidmi, nezletilí

Problémy, které mohou nastat: vynucený přístup do klubu, agresivita a násilí mezi zúčastněnými, obtěžování zúčastněných

Navržené prostředky: Teleskopický obušek s integrovanou svítilnou, poutací prostředek, obranný sprej

Zdůvodnění navržených: Teleskopický obušek disponuje výbornou kombinací, a to udržení vzdálenosti a případné úderné síly, jejíž intenzitu lze lehce korigovat množstvím síly nebo místa úderu. Další výhodou poté může být použití jakožto páka při pacifikování a odvedení útočníka. Dále je také vhodné použití poutacích prostředků, jelikož je zde velmi vysoká pravděpodobnost, že dotyčný nebude ochotný vyčkat do příjezdu policie, případně si vyčkávání následně může rozmyslet a může začít znovu ohrožovat ostatní. Obranný sprej je poté možné použít v reakci na obtěžování nebo ne příliš násilné skutky mimo klub.

ZÁVĚR

První kapitola bakalářské práce byla věnována právnímu prostředí a obecné terminologii spojených s pořízením, vlastněním a nošením obranných prostředků. Tyto pojmy a náležitosti následně vysvětluje podrobněji s důrazem na jejich pochopení.

Na rozdělení obranných prostředků se zaměřila druhá kapitola, která pojednává o základním rozdělení tak jak je nejčastěji vnímáme, obecných informací o nich a jejich funkcích. Krátce je zde zmíněna také otázka pořízení a nošení obranných prostředků nezletilými, kdy většina obchodníků toto umožňuje až po dovršení osmnácti let.

První kapitola praktické části se zabývala analýzou a zhodnocením nejvíce rozšířených obranných prostředků, které vyplynuly z dotazníku rozeslaného veřejnosti. Tyto prostředky byly mezi sebou následně porovnávány podle základních důležitých aspektů uživatelského komfortu konkrétně velikosti, hmotnosti a nutnosti zkušeností. Samostatnou podkapitolu tvoří subjektivní poznatky, vyskytnuté v průběhu vypracování práce obsahující vyhodnocení z hlediska efektivity a upozornění na rozšířené nevhodné prostředky pro obranu.

Následující kapitola zobrazila možnosti a vizualizaci nošení obranných prostředků. Zde byly představeny možnosti nošení jednotlivých prostředků závislých na různých typech oblečení pro různé události a roční dobu.

Poslední kapitola praktické části se zabývala návrhem obranných prostředků do vybraných modelových situací v konkrétním prostředí zahrnující vnitřní i venkovní prostory. Při zpracování této části bylo bráno zřetel na fakt, aby bylo možné pomocí zmíněného postupu vybrat adekvátní obranný prostředek pro další situace a prostředí. Samostatnou podkapitolu zde poté tvoří obranné prostředky v průmyslu komerční bezpečnosti, kde byly za pomoci dotazníku rozeslaného společnostem zodpovězeny primární otázky týkající se obranných prostředků v tomto odvětví. Toto šetření zobrazilo, jaké možnosti mají zaměstnanci k dispozici, a jak jsou případně limitováni. Zároveň tím byla potvrzena i má teorie o vhodných a nevhodných obranných prostředcích, které společnosti korektně rozeznávají. V otázce nošení obranných prostředků v tomto odvětví hrají velkou roli také podmínky uzavřené smlouvy, které určují, zda může pracovník na dané pozici nosit obranný prostředek či nikoli.

Splnění hlavního cíle bylo dosaženo návrhem možnosti nošení obranných prostředků ve vybraných situacích a jednotlivých prostředcích. Pro lepší přehled byly vytvořeny také kompozice zasazené přímo do zvolených situací, pro které byly navrhovány obranné

prostředky. Samostatná část poté zobrazovala možnosti nošení obranných prostředků v závislosti na venkovní teplotě, ale také na stylu oblečení pro vybranou aktivitu.

Splnění hlavních a dílčích cílů bylo poté podpořeno dotazníky, kterých se zúčastnilo 489 lidí a 12 společností, bez kterých by nebylo možné přesněji určit situaci ohledně nejvíce rozšířených obranných prostředků, které byly následně analyzovány a zhodnocovány. Zároveň tyto výsledky pomohly odkrýt některé prostředky, na které bych při zpracovávání práce nebral zřetel.

Mezi drobné potíže, které se naskytnuly při zpracovávání patří hlavně omezené spektrum obranných prostředků, přesněji jejich modelů, které bylo možné použít. Zvláště zajímavá možnost by byla analýza taseru, který ale v České republice není možné zakoupit z důvodu neexistující nabídky.

Pro hlubší pojetí práce by bylo následně vhodné porovnat rychlost možného použití obranných prostředků proti nejvíce rozšířeným předmětům a prostředkům používaných při útoku. Dále pak zobrazit, jakým stylem by proti nim měla být vedena efektivní obrana, případně která technika může ovlivnit nejvíce rychlost použití a tím i vyšší šanci na obranu bez způsobené újmy na zdraví.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Nutná obrana a krajní nouze v trestním právu. Muj-pravnik.cz [online]. Praha [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://muj-pravnik.cz/nutna-obrana-a-krajni-nouze-v-trestnim-pravu/>
- [2] Zákon č. 40/2009 Sb. Www.zakonyprolidi.cz [online]. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
- [3] Nutná Obrana. Bílý Kruh Bezpečí [online]. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/pomoc-obetem/trestne-ciny/nutna-obrana/>
- [4] NUTNÁ OBRANA A KRAJNÍ NOUZE. Www.armed.cz [online]. ARMED STORE [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.armed.cz/clanky/nutna-obrana-a-krajni-nouze/>
- [5] Sebeobrana díl 1 - Úvod, jak to vidí zákon, c2011 - 2023. Top-armyshop.cz [online]. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.top-armyshop.cz/magazin-sebeobrana-zakon>
- [6] Krajní nouze jako okolnost vylučující protiprávnost u přestupků, 2015. Epravo.cz [online]. Praha [cit. 2023-03-03]. ISSN ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/krajni-nouze-jako-okolnost-vylucujici-protipravnost-u-prestupku-98771.html>
- [7] Zákon č. 141/1961 Sb. Www.zakonyprolidi.cz [online]. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>
- [8] Zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu. Ehutnik.cz [online]. Třinecké Železářny a.s [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://ehutnik.cz/dobre-rady/zadrzeni-osoby-podezrele-ze-spachani-trestneho-cinu>
- [9] Zákon č. 89/2012 Sb. Www.zakonyprolidi.cz [online]. [cit. 2023-05-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- [10] Zákon č. 119/2002 Sb. Www.zakonyprolidi.cz [online]. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-119>
- [11] Zbraně podléhající zákonu o zbraních a podmínky jejich nabývání a držení. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-podlehajici-zakonu-o-zbranich-a-podminky-jejich-nabyvani-a-drzeni.aspx?q=Y2hudW09OA%3D%3D>

- [12] TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ, OCHRANY OBYVATELSTVA, ENVIRONMENTÁLNÍ BEZPEČNOSTI A PLÁNOVÁNÍ OBRANY STÁTU. In: [Www.mvcr.cz](http://www.mvcr.cz) [online]. Praha [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>
- [13] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II.: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti*. 1. Doc. Ing. Luděk Lukáš, CSc. Zlín: Radim Bačuvčík - VerBuM, 2012, 387 s. ISBN 978-80-87500-19-4. Dostupné také z: [www-verbum.name](http://www.verbum.name). 90 % podíl.
- [14] EDC - Everyday Carry: Z čeho se vlastně skládá? [Www.armed.cz](http://www.armed.cz) [online]. Praha: Armed, 2017, 15. 12. 2016 [cit. 2022-10-20]. Dostupné z: <https://www.armed.cz/clanky/edc-everyday-carry/>
- [15] Pepper Spray - Definitive Guide, Plegium [online]. Surahammar [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://plegium.com/blogs/articles/pepper-spray>
- [16] WILLIAMS, Ronald. *Everyday Carry (EDC): Items For Survival*. New York, USA: Independently published (October 17, 2017), 2017, 30 s. ISBN 978-1549990083. 154999008X. Amazon.com.
- [17] Teleskopický obušek N17C hliníkový. DEFENDIA.CZ [online]. Ostrava [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.defendia.cz/teleskopicke-obusky-a-teleskopy/teleskopicky-obusek-n17c-hlinikovy/>
- [18] Ukázka rozdílu mezi kaleným a nekaleným obuškem (po 1 úderu), c1992 – 2023. [Www.euro-security.info](http://www.euro-security.info) [online]. Praha [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.euro-security.info/cs/teleskopicke-obusky/kaleny-teleskopicky-obusek.html>
- [19] Boxer na ruku lebky a kosti černý. ARMY-SURPLUS [online]. Přerov [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.army-surplus.cz/boxer-na-ruku-lebky-a-kosti-cerny/>
- [20] PLÁŠEK, Miroslav, 2022. Možnosti blokování účinku kontaktního elektrického paralyzátu z hlediska materiálu oděvů. Zlín. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Zdeněk Maláník.

- [21] Fenix Taktická LED svítidla Fenix TK16 V2.0, c. ALFA TACTICAL [online]. Plzeň [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.alfatactical.eu/fenix-takticka-led-svitilna-fenix-tk16-v20.html>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

- CRZ Centrální registr zbraní
- EDC Everyday Carry
- OC Oleoresin Capsicum
- UV Ultrafialové
- PKB Půmysl komerční bezpečnosti
- OP Obranné prostředky

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Rozdělení Obranných prostředků [Vlastní zdroj]	18
Obrázek 2 Rozdělení obranných sprejů [15]	20
Obrázek 3 Dotazník – Prostředky pro každodenní nošení [Vlastní zdroj]	30
Obrázek 4 Obranné spreje Fog a pěna [Vlastní zdroj].....	32
Obrázek 5 Délky teleskopických obušků [17]	33
Obrázek 6 Rozdíl při použití mezi kaleným a nekalenými obušky [18]	34
Obrázek 7 Taktické pero [Vlastní zdroj]	35
Obrázek 8 Příklad nevhodného boxeru [19]	36
Obrázek 9 Osobní alarmy [Vlastní zdroj]	38
Obrázek 10 Taktická svítilna [21]	39
Obrázek 11 Porovnání palné a airsoftové pistole Sig Sauer P320 M18 [Vlastní zdroj].....	43
Obrázek 12 Vizualizace možného nošení u muže – léto [Vlastní zdroj].....	45
Obrázek 13 Vizualizace možného nošení u ženy – jaro [Vlastní zdroj].....	45
Obrázek 14 Vizualizace možného nošení u muže – podzim/zima [Vlastní zdroj].....	46
Obrázek 15 Vizualizace možného nošení u ženy – podzim/zima [Vlastní zdroj]	46
Obrázek 16 Fotbalové utkání [Vlastní zdroj]	49
Obrázek 17 Venkovní aktivita [Vlastní zdroj].....	50
Obrázek 18 Obchodní centrum [Vlastní zdroj].....	51
Obrázek 19 Dotazník OP v PKB otázka 1-2 [Vlastní zdroj]	53
Obrázek 20 Dotazník OP v PKB otázka 3-4 [Vlastní zdroj]	54
Obrázek 21 Dotazník OP v PKB otázka 5 [Vlastní zdroj]	54

SEZNAM TABULEK

Tabulka 2 Rozdělení z hlediska Velikosti	40
Tabulka 3 Rozdělení z hlediska Hmotnosti	40
Tabulka 4 Rozdělení z podle nutnosti tréninku	41
Tabulka 5 Vyhodnocení z hlediska efektivity (primární prostředek)	42

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník – Obranné prostředky pro každodenní nošení

Příloha PII: Dotazník – Obranné prostředky využívané v průmyslu komerční bezpečnosti

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK – OBRANNÉ PROSTŘEDKY PRO KAŽDODENNÍ NOŠENÍ

1. Jaké u sebe nosíte prostředky pro svoji obranu?

- Obranný sprej
- Teleskopický obušek
- Taktické pero
- Boxer
- Plynová pistole
- Paralyzér
- Osobní alarm
- Taktická svítilna
- Nůž
- Jiné...
- Nenosím prostředky na obranu

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍK – OBRANNÉ PROSTŘEDKY VYUŽÍVANÉ V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI

1. Využívá Vaše společnost obranné prostředky?
 - Ano
 - Ne
 - Částečně (pouze u některých pracovních pozic)

2. Dovoluje Vaše společnost zaměstnancům nosit obranné prostředky při výkonu práce?
 - Ano
 - Ne
 - Částečně

3. V případě, že Vaše společnost využívá obranných prostředků, jakých konkrétně?
 - Obranný sprej
 - Teleskopický obušek
 - Ostatní úderné prostředky (kubotan, tonfa, obušek, taktické pero...)
 - Poutací prostředky (jednorázové/na více použití)
 - Paralyzér
 - Jiné...
 - Firma nevyužívá obranné prostředky

4. V případě, že mají zaměstnanci možnost používat obranné prostředky, je jejich výběr nějak limitován? Které?

- Obranné spreje
- Teleskopické obušky
- Ostatní úderné prostředky (kubotan, tonfa, obušek, taktické pero...)
- Boxery
- Elektrické paralyzéry
- Expanzní zbraně – plynovky
- Poutací prostředky (jednorázové/kovové)
- Taktické svítilny
- Osobní alarmany
- Nože
- Palné zbraně
- Všechny prostředky jsou buď úplně nebo částečně regulovány

5. V případě, že Vaše společnost využívá obranné prostředky, jakým způsobem je zaměstnanci musí/mohou nosit?

- Viditelně (například na výstroji nebo opasku)
- Skrytě (nesmí být viditelné)
- Záleží na typu situace/obranném prostředku/zaměstnanci
- Společnost nevyužívá obranných prostředků